19-ter Jahrgang Nr. 27. Jüdische Pester Zeitung. Freitag, 4. März. 1887.

Redaction u. Administration
befinden sich:
BUDAPEST,
Hochstrasse Nr. 1.

Pränumerations-Preis:

Für Oesterreich-Ungarn
Ganzjährig 8 Gulden östr. W.
Halbjährig 4 Gulden östr. W.
Vierteljährig 2 Gulden östr. W.

Für's Ausland
Ganzjährig 10 Guld. — kr. ö. W.
Halbjährig 5 Guld. — kr. ö. W.
Vierteljährig 2 Guld. 50 kr. ö. W.

Pränumerationen
werden jeden Tag entgegengenommen.

Annoncen werden nach aufliegendem Tarif berechnet.

יידישע פעסטער צייטונג

פאָליטישעס אָרגאַן. ערשיינט וואָכענטליך דרייַמאָל.

רעדאַקציאָן אונד אַדמינס־
טראַציאָן בעפינדען זיך:
בודאַפּעסט,
האָכשטראַסע נומ׳ 1.
פּראַנומעראַציאָנס־פּרייז:
פיר אָסטערייך־אונגאַרן
גאַנציאָהריג 8 גולדען אָסטר. וו.
האַלבייאָהריג 4 גולדען אָסטר. וו.
פיערטעלייאָהריג 2 גולדען אָסטר. וו.
פירן אויסלאַנד
גאַנציאָהריג 10 גולד. — קר. ö. וו.
האַלבייאָהריג 5 גולד. — קר. ö. וו.
פיערטעלייאָהריג 2 גולד. 50 קר. ö. וו.
פּראַנומעראַציאָנען
ווערען יעדען טאָג אָנגענומען.
אַנצייגען ווערען
נאָך פּרייסליסטע אויסגערעכנעט.

בודאַפּעסט, פרייטאָג ה׳ אדר, תרמ״ז. Erscheint wöchentlich dreimal. נייַנצעהנטער יאָהרגאַנג נר. 27. 1887

מאַסראָוויטשע געוואַלטמיטעל.

געהסט דאָ נישט יידלע, זאָ בריינע איך גע־יאָלט.״ אין דיזעס אַנטעל לייגט דאָס גאַנצע פאַ־ליטישע פּראָגראַמם דעם געוואַלטיגען רוסישען ״יעס געגען דאָס שוואַכע פּרסטענטהים בולגאַריען.

נאָכדעם בולגאַריען העלדענמיטהיג זיינע זעלבסטשטענדיגקייט אונד אינאַהאַנגגקייט פע־טיידיגט, נאָכדעם עס דעם רוסישען אַנדראַנגען זייגען בישטען אונד דאָ דאָך אומבריינ־גען צו לאַסען, אומרעמענשליכען ווידערשטאַנד געלייסטעט, נאָכדעם דאָ בולגאַרישען דעלעגיר־טען דאָך אַ צו דאָך, אים שוין בישטענד, אייראָפּאַ דירעקטאָרט, נאָכדעם — דאַנק דען רוסישען אישרגיגען — דאָ פערהאַנדלונגען אין מאָנסטאַנ־טינאָפּעל געשיטעט, גייפט רוסלאַנד צו דעם בריטא־דען מוטשעל, בולגאַריען עבען פאַן רוסישער האַנד לאַנגע פאַרבייטעטען אייפ־שטאַנד צו פערנישטען.

אין סילוסטריאַ האָט אין דאָ עלבסט שטאַטאַנדיגטעם באַ־טאַלליאָן, אייך אַנשטיפטונג זיינעם קאָמאַנדאַנטען אייגען־שטאַנד פערזוכט געמאַכט. דיעריך דעבעלליגט דיא גאַרניזאָן געגען דיא רעגענט־שאַפט. דאָס געשאַה אייך אנרעגונג רוסישע־פייַנדליכער עפּעזיציע, דאָך נאָך דומאַנען געפיהלס האַטטען, דיא אַנזיכגע־גען בעזעטצען דיא פּעסטונג אין סילוסטריאַ. עס הייסט, דאָס אייך דיא גאַרניזאָנען פאַן דאָס פאַלאַנגאַ. שטאַלא אונד וואַרנא זיך נעגען דיא רעגענשאַפט ערהאַרטען דיעזע האָט יעדאָך דעסטעטיגט טרופּפען נאָך דען אייפשטאַנדישען אָרטען עגטזוגדעט. אים דיא בעלליאָן צו אינטערדיקען אונד אייגע גענעמיגע דעפעשע בראַכטע בעיישס פאַלגענדע מעלדונג: „הייטע פריה אויף מאָרגענס ריקקטען דיא בולגאַרישען טרופּפען נאָך סילוסטריאַ אייַן. דער קאָמאַנדאַנט דער אייפשטאַנ־דישען, קאַפּיטאַן קרעסטאָוו, וואַרדע טאָדט אייפגעפאָדערט, זיינע אנהאַנגער האַבען, אָה־נע ווידערשטאַנד צו לייסטען, דיא פלוכט ערגריפען.״

דער אייפשטאַנד ערייגנעט זיך אַרט אייגע פאַן רוסישער האַנד געלעגטע באַמבע, דיא פאַרצייט אייגענפאַלגען אונד — דאַנק דער וואַכזאַמ־קייט דער בולגאַרישען רעגענשאַפט — צער־פּלאַטצט איזט.

מאַן גלייבט, דאָס רוסלאַנד וועטצט צו דעם דעצעטען מיטטעל גרייפען אונד בולגא־ריען מילוטאַרישע בעזעטצען, נאָכדעם אַלדיג זיינע הינטערדיסטען פאָלגע געשטערט זינד.

געשיעהט דאָס, דאַנן איזט אָסטערדייַנאָנ־גאַרן ענגאַזירט, אונד עס טהוט איינעם יעדען פאַטריאָטען פאַרטריך וואָהל, זיך אייך דיא פאַרגעס־טרונג איינגעזונגען אונזערעס געמיטהס־מיטעלס (זיעהע „דיא דעלעגאַציאָנען״) שטעטען צו מאַנגען. דאָס דיא אָסטערדייַכיש־אונגאַרישע אַרמעע נאָך ערער ריכטונג הין הייטע זיא שלאַגפערטיג. דאָשטעהט, וויא עס בין הער גיע דער פאַלל יאָר.

דיא דעלעגאַציאָנען.

אין דער פאַרגעסטרעגען זיטצונג דעם באַר־שעט איינשיססעס דער אָסטערדייַכישען דעלעגאַ־ציאָן פּראָגטע דער בערכטערשטאַטטער מאַטטיש, וואָצו דיא דייַטיש, אונד מאַרגיג־פערטייַאלטיג דיא פאַן דער רעגיערונג געפאַרערטען מיללדאַנען בע־נאַהמיג אונד אָב דען דיא רעגערונג נישט שאָן בייַ דער לעטצטען אָרדענטליכען דעלעגאַציאָנס־סעסיאָן ווייַסען לאַנגטע, דאָס דיעזע סימען נאָטה־ווענדיג זיין.

געמיינאַמער פרייגסמיניסטער גראַף בי־לאַנדטר הייַרט נאָב אייך דיעזע פּראָגען אייגע לאַנגערע אנטוואָרט, אין וועלכער ער אַנ־טער אונדערגם פאַלגענדעס אַנטגי: „דיא פערהאַנ־טונג פון סומטע געראַטע דורכאויס נישט וואָצו, אים עס דיא דיא געמיינזאַמע אַרמעע שלאַגפערטיג צו מאַ־כען. אין מאַנטיר, אויסרייסטונגס־אונד בעוואַפּפנונגס־שטילען האַבען זיך פאַראַטטיג געגיג, זאָ דאָס בערייטענדע הערעסאַבטהיילונגען אויסגערייסטעט אונד בעוואַפּפנעט ווערדען קאָנגען. אויבערהייַפּט דאָנן איך עס צו צו פאַלגען בערהיגונג אים גאַנ־ץ ערגיגען אונד שפּרעכען, דאָס דיא אָסטערדייַכ־אונגאַרישע אַרמעע, נישט נור ווייַל אים אַנדערן אויך אים אַנדערע צו־אַממענזעטצונג אונד לייטונג בעשטרעבט, הייטע זיא דאָשטעהט, וויא עס ביזהער גיע דער פאַלל יאָר.״ אים איבע־רגען אונטע דער רעגענסמיניסטער, דאָס אַלדיג פאַרבערייטונגען נור פיר דען פאַלל דער מאָבילי־זיירונג געלטען, וועלכע — וועגן דיא איינמאַל גאַנטה־ווענדיג איזט — פעיל לייכטער פאַר זיך גערעכט, וועגן עבען שאָן פרייהער גראַסע פאַרבערייטונגסמאַס־רעגעלן געטראַפּפען וואָרדען. דער מיניסטער אַפּ־פעלליטיט אין יאָרמען וואָרטען אין דען פאַטריאָ־טישען דער אויסשיסמיטגלידער אונד באַט אים בעוויללינגונג דער רעדעטיג, דיא נור צור פאַרבע־רייטונג פאַן פאַרזיכטס־מאַסרעגעלן געפאָרדערט ווערדען.

דער שפּראַך דער מיניסטער דעם איי־סערן גראַף קאַלנאָקי, דער דיא צייטיג פּראַ־גע דעם בערכטערשטאַטטערס פאַלגענדערמאַסען בעאַנטוואָרטעטע: דער אַנטערשיעד צווישען דאָ מאַס (צור צייט דער אויסראַדגעטליכען דעלע־גאַציאָנס־סעסיאָן) אונד הייטע לייגט שאָן דאָרין, דאָס דאַמאַלס פאַסט אויסשליעסלייך נור אין גענעגשטאַנד, נאָמליך דיא בולגאַרישע פּראַגע, דיא אַלגעמיינע פאַרבייַנדונג בעשאַפּפנ־טע, דיעזע פּראַגע עקסיסטירט לייַדער אויך הייטע נאָך, אָבער דאָ איזט נישט מעהר דיא הויפּט, זאָנדערן דיא גע־בענגראַגע אונד זיא האָט נישט מעהר דען בערהאַלטען באַראַטטער, דען זיא פרייהער האַטטע, צו אַלגעמיינען בעוואָרגנישען נישט יעטצט איז ערסטער הייהע דיא אַלגעמיי־נע אייראָפּאַיישע לאַגע אנלאַנגט, וועלכע צווישען אָסט (אַריענט) אונד וועסט (פּראָגע־ריך) וועכסעלט אונד זיך זעהר אונזיכער געשטאַלטעט. אָסט אַלדיג שטאַטען זעהען זיך דעסהאַלב פערגאַלאָסט, איהרע וועהרקראַפט דורך רעכטצייטיגע פאַרזיכטסמאַסרעגעלן צו שטאַרקען.

״״ווייַטערע פערזיכערטע דער מיניסטער, דאָס אינזערע מאַנאַרכיע אייך יעטצט, וויא פרייהער, נור דען פרייערען אנשטרעבע, אונד דאָס דיא רעגיע־רונג אַלדיג מאָגליכע טהון ווערדע, אים אָסטער־ריך־אונגאַרן פאַר דעם אונגליקקע איינעם קריעגעס צו בעוואָהרען, אייך הייטע איזט דיא מאַנאַרכיע נישט אינמיטטעלבאַר פאַן אייגער קריעגסגעפאַהר בעדראָהט אונד ווי וואָללען אונז נור צור פּעריי־אָדיזירונגען אַלגעמיינעס מאַגליכען אַנגרייפּפעס פאַרבערייטען. דיא רעגיערונג האָט אייגע צייטאַכע שווערע פערגאַנטוואָרטונג אייך זיך; זיא מוס ערסטענס אייך דיא פאַנאַנציעלע לאַגע ריקקזיכט נעהמען, צווייטענס אבער דאַרייַך בעראַכט זיין, דאָס זיא נישט דער שווערסטע פאַרוואורף טרעפּפע, ווען זיא נישט רעכטצייטיג פיר אַלדיג פאַרזאָרגע טרעפּפע. יע עגס־שלאָסענער אונד אינמיטהיגער דיא גענאָממענע מאַנאַרכיע צייגט, דאָס זיא מיט אַלדער מאָגליכע פיר אייהרע אינטערעסען אונד פיר דען אַלגעמיי־נעיינשטען פרייהייט אייגענטליכען עגטשטאַנ־דען איזט. דעסטאַ מעהר איז נישט אַפּהאַנ־דען, דען קריעג אונמאָגליך צו מאַכען, אייך עס־פּעפּהלט דיא פאַרלאַנג צור אינשטיטוטיגען אונאַה־מע, דערען צייט, וואָס נישט גענוג בעשאַנט ווער־דען קאָנן, נישט דיא פאַרבערייטונג דעס מרייגעס, זאָנדערן דיא זיכערונג דעס פרייעדענס אייזט.

דערייך וואָרדע דיא פאַרלאַנגע, וויא זיא איזט, איינשטימיג אנגע־נאָמען.

* * *

דער פערזיכטיגע פּיערעאַיזשיס דער אַנגאַרישען דעלעגאַציאָן הייעלט געמעדען מיטטאַגס אייגע פּערטרעדיגונג, אין וועלכער אַן דען מי־ניסטער דעם אויסערן פערשיעדענע פראַגען געריכטעט אייך וואָרדען. גראַף אַפּאָנאַי פּראַטאַע אייך וועגען דער נייַעסטען פאַרגאַנגענאַן סילוסטריאַ אונד אַנדערען שטאַדטען בול־גאַריענס.

אין בעצוג אייך דיא פראַגע, וועלכע דיא אויסוואַרטונג פאַרטיש בעטרעפּפען, אנטוואָרטעטע מיניסטער קאַלנאָקי פאַסט דאַסזעלבע, וואָס ער אַרגעסטערן אים באַרשעט־אויסשיסס דער אָס־טערייַכישען דעלעגאַציאָן זאָגטע, וואָס דען אייגענען שטאַנד אין בולגאַריען בעטרעפּפט, דאָבע דיא רע־גיערונג נאָך צו וועגען פערלאַסליכע בעריכטע, אים אויספיהרליכען אויפשלוס געבען צו מאָגען.

צור טאָגעסגעשיכטע.

דער רוסישע באָטשאַפטער אַם ווייענער האָף, פירסט לאָ־באַנאָף, איזט נאָך פעטערסבורג אָבגערייזט. דיעזע טהאַטזאַכע האָט גראָס.

אריינגאבישע רייזעבידער

פאן א. ס ע ר ל אים סיגעט.

(פארשטעטיגונג.)

דיא עניפשישן ווערן שפרעכן אראבישׁ. עס גיבט אונטער דען איינגעבארענען ווערן ייעניג רעליגיאזע לייטע, ייעניג בעלי צרכה אונד פאסט נאר קיינע לטרנים. רבנים, שוחטים אונד אנדערע אזיראעלטישע קולטוסבאמטע בעציעהען זיא אים ערזאלעם. איינעם אזט יעדאך מערקווירדיג, דאסס נאמלך אין גאנץ עגיפטען קיין איינגעבארענער ווערע זיין נעשאפט אם שבת ווי״ט אפען האלט.

פאן דען אשכנזים וואהנען אין מאירא איינגעפאהר 400 פאמיליען, וועלכע 2 זינאגאגען, 1 מדרש, 2 שוחטים אונד איינען גראססען אנטער־שטעיגונגפעראין האבען.

איך וואהנען היער 300 קארא״טישע פאמיליען, דיא איהרע איינגעגע זינאגאגע האבען, איהר ראבבינער, ר׳ יוסף, אזט אים קאנסטאנטי־נאפעל געבורטיג. זיא בעשאפטיגען זיך גראסטענ־טהיילס מיט גאלדארבייט.

מיליטאר אונד פאליציא דינד אין עגיפטען נאר איראפאישע מיטגליד איינגעזיכטיגט.

דער מעדזייע (ייעצ־מאנן) טעווי״ק פאשא בעזוכטע היער פעלע אינגעהייער גראס־סע אונד מיט זעלטענער פראכט איינגעשטאטטעט פאלאסטע.

איבער דען נילפלוס פיהרט איינע זעהר שאנע ברוקקע אינד איינע בעליכטעטע שטראססע בין צו דען „פיראמידען". (גראבגעבידע דער אלטענגי־טישען קאנינגע). פאן דיעזען, זאייע פאן דען „פפינוס־סעיל״) צו פערכטען. האלטע איך מיך גיבט פיר בעריפען דא איינערליי־ס היעיבער בעריישע אל־דעם בעקאנגט אזט, אנדערעיוויס איך היער נור פ ל ו כ ט ו נ ג שילדערונגען דער אינדיווידוקקע צו עגיפטען בעאבזיכטיגע, דיא איך איך מיינער דייע עמפפאנגע.

פאן מאירא ווילל איך נאך הינגעפיגען, דאס היער דאס קלימא אין צעמליך גוטעם. רעכט ווארמעם, רעגענלאזעם אזט, נור ווייסשען פסח אונד שבועות קאממען שארפיגע הייסע ווינדע אים דער ווייסע.

גיבט ייט פאן מאירא בעפינדען זיך דיא בוי־דען, פאן „בעדוינען" בעוואהנטען רואינענשטאד־טע פ ו ס ט אונד ר א מ ס י א (פתום אונד רעמסס).

(פארשטעטיגונג פאלגט.)

*) „פפינקס" אזט איינע אים לאיינגאפיר אונד מענשענקאפ צוזאמענגעזעטצטע פיגור וועלכע דיא אל־טען עגיפטער מיט דער היעראגליפען (בוכסטאבען־שריפט) פערזעהען אונד פאר דען טעמפעל ערריכטעט האבען. אויך דיא גרי־כען האבען אייגע פפינקס, וועלכע — נאך דער זאגע — איהר אייגע פעלזען בייא מהקנדן זיך בעפאנד, יעדעס פאר־בינדענדען אין ראטהזל אייזאב אונד דעגיגנען פערשראגן. דער עס גיבט לאזע קאנגע, אר־ום, פרינן פאן מרקבען, ווארד דאס ראטהזל ערראטהען האבען, וואס ווייל זיך דיא פפינקס פאם פערזען הערבשטיצצע.

ווי״ל ערזיכען אינערע נעגערלען פרעגמע־לאנטען אונד פרינגע, זיך מיט אירען עשרעפפען ווייעגט אי אינערע רעדאקציאן צו ווענדען.

אייר בוכשטען ווי״ל, דיא אדרעסע ווייטער ווי״א פאלגט אנגעגעבען.

יידישע פעסטער צייטונג

דאכשטראסע נומער 1. בודאפעסט.

Jüdische Pester Zeitung

Hochstrasse Nr. 1, Budapest.

☞ נייא אינטערעסענדע פראנומעראנטען ערהאל־טען איין פערלאנגען דיעיענינען נוממערן, אין ווערבע דאס לאנדשטורמגעוועטץ ערשיענען אזט.

פערלאזונגען

1) ד ע ר 1864 ער לאזע.

בייא דער אם 1. ד. מ. פארגענאמענען ציעהונג דיע־ער לאזע וואורדען דיא נאכשטעהענדען סעריען נעצאגען.

1583 1374 1243 1159 1098 870 676 656 327 293 106
2858 2775 2718 2546 2209 2131 1919 1858 1800 1768
3936 3939 3603 3391 3187 3141 (3136

מיט 150,000 נול. פיער אויף ס׳ 1800 נו׳ 45, דער 2־טע אויף ס׳ 656 נו׳ 97, דער 3־טע אויף ס׳ 1858 נו׳ 70, פערנער געווינגען: יע 5000 נולדען: ס׳ 2209 נו׳ 77, ס׳ 1374 נו׳ 100: יע 2000 נולד. ס׳ 1919 נו׳ 26, אינד ס׳ 69: יע 1000 נולד. ס׳ 327 נו׳ 93, ס׳ 2181 נו׳ 88 אינד ס׳ 106 נו׳ 3.

אויף אללע איבריגען אין דען אבריגען סעריען עגטהאל־טענגען געווינגע־נוממערן פיער דער קליינסטע געווינן פאן יע 200 נולדען.

דער אונגאריישען ראמדע קרייץ־לאזע.

בייא דער אם 1. ד. פארגענאמענען ציעהונג דיעזער לאזע וואורדען פאלגענדע טולינגס־סעריען געצאגען: 229 740 1377 2920 3726 6917. דיא אין דיעזען סעריען עגטי־האלטענען לאזע געווינגען יע 6 נורד. דער הויפטטרעففער מיט 25000 נולדען פיעל אויף ס׳ 6179 נו׳ 79. דער 2־טע טרעففער מיט 2000 נורד. אויף ס׳ 3237 נו׳ 66. פערנער געווינגען: יע 1000 פל. ס׳ 1376 נו׳ 84, אונד ס׳ 4250 נו׳ 41.

(שלוסס פאלגט.)

געשעפטסבעריכט.

געטרייד־געשאפט. ווייצען וואר געפעלן ווענג צו מארקטע געבראכט, דיא קויפלוסט וואר מאסיג, 12000 מעטער־וואיזדען פערקויפט.

ווייצען, שהיס: 200 מעטער׳, 82 קילאגראמם 9.40 נורד, 100 מעטערצענטנ׳ 80.5 קילא 9.25 נורדען. — 300 מעטער־צענטנער 80 קילא. 9.25 נולדען, 100 מטע׳ 79.5 כ. 9.25 נור. 100 מטרצ׳ 79. קילא׳ 9.20 נורדען — פעסטער־באדען 200 מעטערצענ. 79.7 קילא 9.15 נולד. — נאנאטער 200 מעטער־צענ׳ 76. קילא 9.02½ נול. באטשקאער 200 מעטערצענ׳ 77. קילא׳ 3.95 נולדען, גארדאונגאריישער 100 מעטערצ׳ 79.5 קילא 9.10 נורדען. (אללעס פער 3 מאנאטע.)

דיא אמטליכען געטרייד־נאטירונגען דער הויפטגען האנדאללע דער: ווייצען:

קוואל.	שהיס: fl.kr.	fl.kr.	פעסטער־באדען: fl.kr.	fl.kr.	גארדאונגאר.: fl.kr	fl.kr.
77 קילא	8.85	8.75	8.80	8.70	8.75	8.65
78 „	9.95	9.85	8.85	8.80	8.85	8.75
79 „	9.05	9.—	9.—	8.95	8.90	9.—
80 „	9.15	9.10	9.10	9.05	9.—	9.05
81 „	9.25	9.20	9.15	9.10	9.05	9.10

דארן 6.50 — 6.75½ נול.

גערסטע, זיטשטר־וואארע 6.25 — 6.35 נולד, קוקורוץ (מלץ) — 6.10 — 6.— (נייע) 5.95 — 6.— נולד. האפער. 6.25 — 6.90 נול. פער מאססא.

טערמינע־געשעפט. ווייצען פער פיהוואר 8.93 8.94 נד. דר. האפער פער פיהוואר 6.70 — 6.72 נול. קוקורוץ פער מאיינינ 1887, 24 — 6.26 נולד.

ד ע פ ס. (קאהל) פער אינונס־פעסטעמבער 11.25 — 11.37½ נולד.

פרעסבורגער שלאכטפיעהמארקט. דער אויפטריב אויף דעם פרעסבורגער פיעהמארקט פאם 28. פ. מ. בעשטע 1736 שטיק. דאפאן ווארען 1389 אונגאריישע, 321 דייטשע אונד — גאליציע. דיא פרייזע ווארען: אונגאריישע 48. — 60, נולד. — דייטשע 52 — 63. נולד — אונד גאליציע־ — נול. (אללעס פער 100 קילא.)

ווייענער פרייזע.

ווייצען, אונגאריישער 78 — 82 קילא 9.40 — 9.50 נול. (אללעס פער 3 מאנאטע.)

דארן (נייא), אונגאריישע 71—73 קילא 7.20 — 7.35 נול. פער מעטערצ׳.

האפער אונגאריישער 6.75 — 6.99 נולדען פער מעטערצענטנר.

שפירוטס 26.25—26.12½ נורד. פער 10000 דיטע־פערצענט.

רובאל 26—26.75 נולד. פער מטרצ.

ווייענער שלאכטפיעהמארקט.

דער אויפטריב אויף דעם וויענער שלאכט־פיעהמארקט אם 28־טען פ. מ. בעשטע 2158 שטיק. דאפאן ווארען 1135 אונגאריישע, 220 פאלנישע אונד 803 דייטשע. דיא פרייזע שטעלטען זיך פר׳ 100 קילאגראמם: אונגאריישע מאסס־אכסען 51 — 59. נולד. פאלנישע 51. — 6. נולד. אונד דייטשע 50. — 60 נולד.

דערייפנבער אי. פעראנטוואר־טליכער רעדאקטאר

מ. סאבאלטשי.

כאנגורז

אין דער אדשה. איזה. נעמינדע ד ע ו ו א׳ ו ו א נ י א אזט מיט 1. מאי ד. י. דיא שטעללע אינגעס נטען פארבעטערס. דער צוגליך שיב זין מיט. מיט דעם יאהרעסגעהאלטע פאן 500 פל. נעבסט פרייער וואהנונג, האלבער שחיטה אונד זאנ־סטיגען געבענעמאל מעגטען צו בעזעטצען.

פסקנער אונד מיהל ווערדען בעפארצוגט. רעפ־לעקטאנטען וואללען געפ. בין לאנגסטעגס 25־טען מארץ צו אינעם פראבע־פארטראג ערשיינען.

נור דעם אקצעפטירטען ווערדען דייזעשפעזען פערגיטעט.

ד ר ו ו א - ו ו א נ י א, אים פעבער.

Ignatz Licht

Gem.-Präses.

אנגאנסע.

איינע דער גראסטען אונד שטארקסטען

מצות- זאממט פארקנעטע-מאשינען,

לייסטונגספאהיג, וויא אייך אללע דאנ׳ ענהאיגען רעקווירי־טען, נאנגן נייא, אזט אים בעזאנדערען גיגרדען בולגע צו פערקייפען. אריינסנדע:

Israel Rosner Nagylak, Csanáder Com. (Bahnstation)

צו גענאיינגטען געשענקען

פיר דאס בעפארשטעהענדע

פורים-פעסט

עמפפעהלען זיך אינסבעזאנדערע דיא

דעליקאטעסען-הענדלונגען

אין יאהרעגעלעגען אונד גענאסטענס צישטאנד געבבט אללען אנדערען ווערוואדען פאן אונד־ער לאנגע פארצוגליכסטער מוואלטאט.

אכטונגסאפאל

יחזקאל ווייס זאהנע.

גראסע בשר וועלע וואארען אונד מאלטאזאבי־ר. בודאפעסט, אדצישע הייד, אים דאהע.

ווענדען זיך דאססעלבע אינטעקע של פסח צו דאנען.

אריינסנדע:

Eduard Weil's Söhne

Budapest, Orczy'sches Haus, im Hofe

Anton Stern

Dampfstärke und Schusterpappfabrik

Budapest VII. Akaziengasse 27.

עמפפעהלט פיינע

שוסטערפאפפ

א פל. 30 פער 100 קילא. אם בייאזעטץ פאהר־דאפ, נעמען דא פא ½ שטאנגע.

צור פראבע ווערדען 5 קילא. אפסאנדערנגע א פל. 1.50 פערזענדעט.

Eigenthümer Witwe M. REIS. Herausgeber und verantwortlicher Redacteur: M. SZABOLCSI. Budapest, Druck von Sam. Markus, Andrássystrasse Nr. 12

בריעפע דער רעדאקציאָן.

הערן ר. פ. אין מאיסין. ווייר האבען דאריבער בע־ריישט ווייערהאלט בעריכטעט אונד ערסט נילעך דיא איי־סערונג דעס אפסעריר־ביישען האנדעלסמיניסטערס נעמעל־דעט. דאסס צו איינער פערשטאנדיגונג צווישען אפסע־ריין־אונגארן אונד רומאנען אללע איסזיכט פאָרהאנ־דען זייא.

הערן י. נ. אין ה. ווייר קאָנען נור אן דיעזער שטע־לע אנטוואָרטען, אונד צוואר: דיא קאָנען איהר־ער זאגע נאנץ זיכער זיין, דיא זייא פאָן דער בעהאָרדע פערשאנדיגט וואורדען. דאסס דיא זייא צייטנוססע ניכט צוריקקערהיערשען, איזט אייך בעווייז מעהר דאסיר.

הערן ק. ל. אין ש. ט. אד 1: יא. — אד 2: דיא אנדעריונג דער אדרעסס ווירד אימסער בעגאנגען.

הערן ה. מ. קישענעוו. דאסס דיא צענזור דיא בראָש־טער אייפהאלט אונד מאנכמאל גאר ניכט אייספאלגט, בעגרייפען ווייר: אבער ווייר קאָנען אונז דעסווענען קיינען צוואונג אויפערלעגען אונד מיסען אינזערען לעזערן דיא וואהרהייט זאגען.

הערן י. ש. אין נ. מאדא. ביסמארק וואורדע אם 1. אפריל 1815 געבאָרען, ווירד אלזאָ נאכסטען מאָנאט 72 יאהרע אלט.

הערן י. צ. זו. ווייר בישטען, דיא פאנג דייטליכער פאצירונג צו וואללען.

הערן י. ב. אין פ. יאנאָש. פאדאָן, ניכט ווייל עס דייטש וואר, נור ווייל דער שטיין עבען ניכט „גנוס־צוקקט" איזט.

הערן י. א. אין ב. דיא שיינען ניכט צו וויסען, דאסס דערר באבאד צו דען בעסטען העבראיישען שריפט־שטעללערן געהערט ווירד.

הערן מ. ט. מעוא שטאטה.

Budapesti Ujság, Andrassyüt 12.

אן מערדערע: אין בעטרעף צשטייערונג פאָן פיר דיא איינרישטונג דער אימעע גאטהיענדיגען אינוסטרעללען אבטיישען (לויט איפאָרדערונג דעס האָהען לאנדעסגרעטייניגנסמיניסטעריומס) מאנען דיא רעפלעקטאנטען זיך מיט איהרען פאָ־גען אן דיא איהרעס אדע צינאבסס געלעגענע האנדעלס. אונד געווערבעקאממער אדער אן דען לאנדעס־אינדוסטריע פעראיין ווענדען.

הערן מ. ז. אין דוראָאָ דוואר. דיא הארטען אונד פיר אללמאכטען אונד ליידער קאָנען ווייר הייטיגען ניכט דאס נערינגסטע טהון.

הערן ש. ווי ה. אין קוויטאָ. זעהר ווייללקאָמען!

הערן ה. י. אין אקאָש. יא. דיעזעס נעעטען גולד פיר דיעבענבורגען זאָ גוט וויא פיר אינגארן.

עהרען. הערן האבב. אין ש. נור בייא ווענדונגען דעס אייגען מאשיקעראמטעס אן דאס אנדעיע קאָנן דיא פאָר־מאפייהייט בעאנשפרוכט ווערדען.

דיא נייען מאטריקעל־בעצירקע.

ווייטערע סעריע דער פאָם קולטוסמיניסטעריום בעריכטס נעגעבען נעגען מאטריקעלבעצירקע.

פ ע ר ד י נ ו ר נ ע ק (מאמשאט יאם־נאדי־קון־סאלוקאָ). פ־אוידענט יאקאב שיאיין, מאטריקע־לענפיהרער האבב נאכשטעללפערטעער הערם־סלען. (נייער בעצירק.)

ט י מ אָ ש ל ד ו ו אָ ר (קאָם. וויא אבען.) פ־אוידענט פ־אנ־ז שויאיין, פ־אי. מאטריקענפיה־רער עראם שטיינער.

ב אר ש ס ע נ ג י־מ ע ר ע ס ט (קאָם־שאט בארש.) פ־אוידענט יאקאב זינגער, מאטריקענ־פיהרער האבב־נאכשטעללפערטעער אדאלף טראָלער.

ק י ש - צ ע ל ל (קאָם. וויאש) פ־אוידענט הייניריך ראָזענבערג, פ־אי. מאטריקענפיהרער רע־ליגיאָנסלעהרער אנגאין שטערן.

אייגנטאליישע רייזעבילדער

פאָן א. פ ע ר ל אויס סינעפ.

(פאָרטזעטצונג.)

איזט דעס וויעגע נאך אלעקסאנדריען בע־ריהרטע איך דאָ מאָנהיר, איינע פאָן דייסען אראבערן אונד יודען בעוואָהנטע שטאדט. דיא יודען צאהלען דאָרט 80 פאָמיליען, האבען איינע זינאגאגע אונד איינען שייך ומ"ץ, דער ביומזאָל האנדעל איזט אין דיעזעם אָרטע אין זעהר אויס־געבריישטעער.

אלעקסאנדריען בעזיטצט אייגען וואנדער־שאָנען אונד זעהר גראָסען האפען, אין וועלכעם דער האנדעל אונזערמעסליך עגטוויקקעלט איזט. דיא שטאדט איזט מעהר פאָן אייראָפאָערן, אלס פאָן אראבערן בעוואָהנט. יודישע פאָמיליען וואָהנען דאָרט 2000, דיא האבען 10 גראָסע זינאגאגען, איינע פאָם באראָן מ נ ש ה. *) דער אייך איינע שולע גרינדעטע, אונד צוויייא בתי תלמיד תורה. דיא מערבים (אפריקאנישען יודען) האבען איהרע אי־גענע זינאגאגע, זאמטט בית המדרש. דיא זונר אין דעלינגאָער בעגרעבנגס פיעל שטרענגער גענען זיך זעלבסט, אלס דיא איינגעבאָרענען. דער ראב־בינער איזט אין האָהער גרייז, הרהג ר' משה פ ר ד ו נ".

דיא יודען זונד אייך דער גראָסטענטהיילס זעהר רייך, פיעלע פאָן איהנען האבען גראָסע באנקהיזער. אשכנזים וואָהנען דער 150 פאָמיליען, דיא האבען 2 זינאגאגען, איינען שוחט 1 מלמד אונד איינען פערייאן „מצמיח ישועה."

אייך דיא אישאליגישען יודען האבען אין אלעקסאנדריען איהרע איינגענע זינאגאגע.

(פאָרטזעטצונג פאָלגט.)

שאנקרעגאלע

(פאָרטזעטצונג.)

אבריגענס כאנן דיא איינגעוואנדטען פראנגע דערארט גערעכט ווערדען, דאסס דער קייסמאנן פאָן דען מאטעריאל, שפעצעריי, אונד געמישטען וואארען בעשטאנדיג איינגן אלבען פאָרראטה אם לאנדע האלטע, וועלכער דען מאגלייכען אנפאָרדע־רונגען דער בעטרעפענדען געמיינדע ענטשפריכט, וואבייא מאן עס אהם ניכט אלס פעהלער אנרעכ־נען קאָנן, ווענן ער פאָן דיעזען וויינגער פערקייפען זאָלטע, אלס אין איינגלייכען האנדלונגען פערקייפט צו ווערדען פפלעגט.

אין איינעם וואָהלאסאָרטירטען געמישט, אונד שפעצעריי־וואארען־געשאפט מיט דער פאָר־ראטה פאָן וואארען אין דערארטיגער זיין, דאסס דיא קוואנטיטאט דעס אין פלאשען צו פערקייפענדען שפיריטוס אונד דער גייסטיגען געטראנקע זעלבסט־פערשטאנדליך, אלס געבענאטיגטעל ערשיינט.

ערלאסס

דעם קאָנ. אונג. מיניסטעריומס דעם אינגערן דרשא.

22. פעבער 1878. צ. 12223.

דער האנדעלס- אונד געווערבעקאממער אין כאשויא.

אין דער פאָן זייטע דיעזער האנדעלס- אונד געווערבעקאממער אן דאס קאָנ. אונג. מיניסטעריום פיר אכטערביא, האנדעל- אונד געווערבע ערי־טעטען אונד פאָן דיעזער אן מיך איבערזענדעטע פאָרשטעללונג ווירד דיא פראגע איינגעשטעללט: אב עס אייך אלס צוס „היזלבען צוקעקן" צו בע־טראכטען זייא, ווענן דער גרונדבעזיטצער פאסס־וויזע, ד. א. אים גראָסען, דען שפיריטוס צו דעם בעהופע קייפט, אים דעזוגרבען מיט וואסער פער־מישט זיינען אר־בייטערן אדער זיינען היזלייטען צו פערארבייען?

אינזאָפערנע דער קייפער אים דעם אים גראָ־סען נעקויפטען שפיריטוס בראנגטווייג ערגייגט אונד דיעזען זיינען פעלל־ אדער אבער זיינען היזלייטען אלס נעטראנקע פערבאָטלנס. בעגעהט ער דורך דיעזע טהאט אללין נאך מיינע רעגאליגפערקיר־צונג, דענן ער שאנקט דען בראנטווייין ניכט נאך

*) „משה בעי" איזט איינעהייער רייך, ער וואר אָפטערייכיש־אונגארישער קאָנזול אין אלעקסאנדריען אונד ערהיעלט דען טיטעל „באראָן" פאָן זיינ מאיעסטאָט דעס קאיזער־קאָנג פראנץ יאָזעף.

ארט דער ווירטשהייזער אייס. זאָנדערן פערטהיילט איהן גראטיס. מיטהין פינדעט דער בראנגטווייין צו דעם ערלייכטען „היזלבען צוקעקט" פערווענדונג.

ערלאסס

דעם קאָנ. אונג. מיניסטעריומס דעם אינגערן דרשא.

23. מארץ 1878. צ. 12332.

דער האנדעלס- אונד געווערבעקאממער אין כאשויא.

דיעזע האנדעלס- אונד געווערבעקאממער זוכט אין איהרעם אן דען קאָנ. אונג. הערן מיניס־טער פיר אקקערבוי, מעהרטעריי אונד האנדעל געריכטעטען, אונד פאָן דיעזעם בעהופס קאָמפער טענטער עגטשיידונג אן מיך געלייטעטען אנזוכען א, עס מאָגע דען צוקקערבאמקערן בעזיללייט ווערדען, איסראָדישע ווייגע אונד סרמיער סיל־וואָיהם אן איהרע נאמסטע גלאזווייג רעגאלגעביה־רעגפרייא צו פערקייפען. דיעזעם וואנשן כאָנן נ י כ ט ווייללפאָהרט ווערדען.

(פאָרטזעטצונג פאָלגט.)

הומאָרישטישעס.

ר' יעקשל: נו, וויא געהטס, יונגער בעלבאָם? איהר זייד דאך עוואדא צופרידען מיט אייער יונג ווייב?

ר' מאָרדעס: דאס איז נים צו טאָדעלן, ווענן זיא נור נים דען פעהלער האטט, דאסס זיא שטאָקק־טאב איז אונד שטאמפלען טהוט.

ר' יעקשל: איהר זייד ע נאר! וואס איהר פיר א פעהלער האלט, איז נאר א מעלה. איהר זייד ווענגסטענס בטוח, דאס אייער ווייב זיך ווייטר ווענגע מיט קלאטשערייען אבגעבען קאָנגען.

ר מאָרדעס: דאס איז אמת, אבער דיא הענקט אייך אויף ביידע פיס.

ר' יעקשל: זאָ ווייטר זיא קיינע אנדערע־ן זיין.

ר' מאָרדעס: אבער זיא האט לא עליכס א האקקער.

ר' יעקשל: נו, דאס איז ווייטקייך ע פעה לער; אבער בייא זאָ פיעל מעלות מאאן איך, דארף זיא אייך א י י נ ע ן פעהלער האבען.

ר' מאָרדעס: אמת, אמת, לעבט הונדערט יאָהר!

פרייטאג־פאָלליעטאָן.

פאָגעלע דער מגיד.

(9-טע פאָרטזעטצונג.)

אלס דער קאָמענער פאָרט וואר, פראגט טייבע איהרען מאנן: „נה לענען, ביסט דוא דענן נאר זאָ מי־דע הייס?"

„אין מינגס אלטער" — זאגט דעם נה ערנסט.

„אין וועלכעם אלטער?" פראגט זיא לאכענד.

ער רעגקט דאס נעשפראָך נאך איינער אנדערען ריכטונג: „וואס האסט דוא דען בחור הייס? זאָ אין פעלל־נענהייט נעזעגט?"

זיא ששפעלט דען קאָפּ: אבער זיא לאכעלט דאבייא אונד שפראָך: „האסט דוא דענן דיא פלאמען נאר נים עקקאנגט, דיא אין זיינגס שאנץ אנשלשץ נעלייכ־טט? דאס איזט זאָ פאָלל אין ליבע יעטצט, וויא דיי־נעם איממער נעליבטעטע האט! נה, מיין הערץ, ווענן איך דיר ערסט נעזאגט האבען וועדע, וואס איך נעסטערן אבענד בים מקוועטשער דריבען ע־פאהרען האבע . . . אלס איך נאך הויזע קאם, וואסטס דוא איבער דייגען גע־שאפטבוכערן אונד בעריישעטס דיזעלבען אָר צו דייגער זאָ שוועדען פיישאנאבייס. אונד איך וואר פאָן אללעם, וואס איך דאָרט געהאָרט אונד געפעהלט האבע, זאָ פאָלל נעטשהטבעזעזונג, וויא איך נאר נים זיין זאָלל. איך מוסס דיר נאך אללעם ערצאה־לען פאָן נאָלדע אונד דעם עטטעלבורגער בחור אונד

*) „משה בעי" איזט איינעהייער רייך, ער וואר אָפטערייכיש־אונגארישער קאָנזול אין אלעקסאנדריען אונד ערהיעלט דען טיטעל „באראָן" פאָן זיינ מאיעסטאָט דעס קאיזער־קאָנג פראנץ יאָזעף.

סעם איפגעהען ערזעגס. דא מאן אין איהר איינע שארף הערפאהרטעשנדע מיסשטימונג צוישען דען ביידען האפען אין פעטערסבורג אונד ווען ערבלוקקען צו מיסען גלייכסע אינדעסס צוגיבט זיך דיעזע בעזאהרנישס צוגיבט אלס זעהר פערפרוהט, דענן זא ווייס איזט דיא נעשפאנסטהייט צוישען אונז אונד רוסלאנד דענן דאך נאך ניכט גערעגהען, אלס דאסס גענעגנזייטיג דיא בעצעהונגען אבגעבראכען ווערדען זאלטען, איינגס זאלבען שרייטע פפלעגט דיי קריעגס ערקלארונג זאפארט צו פאלגען. אבער איך דער פערזיכערונג דער אפטליכען קריעגס, דאסס דיא אביזיט האבאנאפיס גיכטס בעיסטען האבע, איזט ניכט אונבעדינגט גלייבען בייצוסטעמען, עס שיינט, דאס מאן אין פעטערסבורג דען רוסיסשען באששאפפער צו שפרעכען ווינשט, דאמיט ער איפשליסס אי בער דיא שטיממונג אסטערריך-אונגארנס ערטהיילע אונד אנשטרוקציאנען ערהאלטע, נאך ווילבער ער זיך אין דער נאכסטען צוקונפט צו רוכטען האבען ווירד.

* * *

פעטערסבורגער דעפעשען מעלדען פאלגענדעס: „ווענן דער מאגאדך אסטערריך-אונגארנס צו בעגינען צו געבוירטסטאגספייער דעס דיישען מאיזערס גאך בערלין געקאמען וואר, דאנן וואר צאר אלעקסאנדער אינעם בישפעל געפאלגט; דא אבער אסטערריך-אונגארן בייא דיעזער פייער דורך דען קראנפרייצען רודאלף פערטרעטען זין ווירד, ווירד איך דער פעטערסבורגער האף דען גראפפירסטען מיכאעל אונד אינען דער יינגערען גראפפירסטען נאך בערלין ענטזענדען אין דעזער מעלדונג קאממט דער לייבע פאר-ווארף געגען אונז צום אויסדרוקקע, דאסס ווירניכט דען עפסטען צוריטשיפפרייהייט אייגנעם פערששאנרנישס אונטערגעהטען, ווערדען אייגע דייאקאזיעזיטזאממענגנפגס געוויסס דאש צו ששאנדע געקאממען וואר. אבער וואס געהט דענן רוסלאנד ניכט פאראן? עס האט יא דיא נאפען יכטענען שטעפעל אן!

* * *

נעפפטערזוואיזדער דערדיישערס טאג מיט דער פערלעזונג דערטהרונגדע דורך דען שאאפפסמיניסטער פ. באטטיכער עאפפענעס דיא טהרונגדע ענטהאלטפאלגענדעס: אים נאמען דעס מאיזערס ווירד דער נייגעוואהלטע דיססאנ בעגריפפ. דעמזעלבען ווערדען ווייטערע נעוועצגנגסווייזע פארגעדענע ווערדען. דאס נייע פאם פאפ אפ אנען דייסטאנע אבגעלעגענע מלשאנעוועטש. דאס שטיער-

דעפארס-נעוועטש אי. ז. ז. — אובער דיא אנדרטונגע דאנגע הייסט עס אין דער טהרונגדע: „דיא בעצעהונגען דייטשלאנדס צו דען פרעמדען מאכטען זינד אונפרגנדע דערטונגען אין דער נעוועטע. מיטטאג דער קאיזער גיבט דער אלערהאכסטען גענעהמיגונג אובער דיא מונדגעבונגען דעס פאפסטעס צו גונסטען דעס אנגעגרפפענען פרייערדענס דייטשלאנדס אין אלטען בעשלוסס פון אין דער ווירקונג אונד אין אלטען בעזיהונגען דער זעלבען, דיא בריטישפפ דעס פרייערדענס." — אלס פאלגעוועטע דער ערסטען דייפסטאגסיטזונג פונגיר-טע דאס אלטעסטע מיטגלידער פעלדמארשאלל גראף מאלטקע, דער הייסט אים לעבען-אלד בענסאלד שטערט.

פערשיעדענע נייאגקייטען.

* (אייגע יידישע פרייא און אויזענגבוים מאגיר.) פרייא דאזענצייטונג מאפיר, ייעגעפאוועגען דעס עפסטע „פאבעל-פייענפערזעס" ווערלבע — וויא ווייר מעלדעטען — פיר איהר נעמיגנישגעס ווירקען איך דעס געבעטע דער „אהרטהאעגמיט פפם מאגיר דורך פערזיכונג אינעס אדרעסס אים. דער בעריהמטע מיסטער במאגפפרד). דער פאריגע לאדקאנצלער הערשעל, דיא באראנגע לאפעס אונד סאמועלזאן, דיא באראנגעס בערהרענס דיא גואלאר, (פייהער אדלער) אונד וואלף, סיר פראנצים העאד (אין נאבקאממע פאן מאזעס מענדעס), מארקוס טוזדאלע (אייגע אדענקעלען דעס מאזעס מגרס. אינע דאמע אים דער יידישע פאמילע ריקארדא הייראאטעט דען גראפפען פון מארך, אלטעסטען זאהן דעס הערצאגס פון דיבמאנד. אונד ווער ווייס ניכט פון האטשילדס טאכטער, דיא פאר אייגער צייט דען בערהמטען ענגלישען שטאאטסמאנ לארד רזעבערי גע-הייראטהעט האט

ווידע אים אונטערהיזיג ווטצען מאנגטע. דיא לאנדאגער בירגערשאפט וואהדטע איהן אממער ווייטער אלס איהרען אבגעאדנעטען. אבער דיא האבארדע-לינען דעפשיטען פערלאנגטען, דאסס ער, „איך דען וואהרען בריסטלבען גלייבען" דען אייד לייסטע. „אהרענד ראטהשלאגנור בייא דער תורה, אונד צוואר מיט בערעקקטעס הייפפטע, שוואהרען וואלטע. ווייל ער נון דען פערלאנגטען בריסטלבען אייד ניכט אבלעגען וואלטע, ווארדע ער, וא אפפ ער אים אונטערהיזיג ערשיען, מיט איינער גערלטשראפט פאן 500 פפונד שטערלינג בעלעגט, בין ערלייך גלאדטאן עס דורכזעטצטע, דאסס דיא ווידערפאהرמעל אובערהויפט ניכטס מיט דער רעליגיאן צו טהון האבע, דאס הייסט: ערזער אבגעאדנעטע לייסטע דיא אנגעלאבונג, אינדעס ער איינפאך „דען אלטמאכטיגען גאטט" צום צייגען אנריפט. זיטדעם וטצען איך אממער מעהר דערע יודען אים ענגלישען אינטערהיזיג. אין דען לעטצטערען אהרען וואהرען אייד מנה-ערע „יודע אין פערשיעדענען שטאאטען ענגלאנד לאנדאאים (בירגערמיסטער), יא אנאגר אבערבירגער-מיסטער פאן לאנדאן, אינטער דעם ענגלישען אדעל בעפינדען זיך פאלגענדע יידישע פאמיליען: דיא באראנגע גאלדשמיד, יעסעל, מאנטעפיארע, סאלאמאן, לוזאדא אונד וואדמס (דעצטערע איזט בעקאנגטלך אייד יעצצט מגלייער דעס ענגלישען אינטערהיזיג, אין וועלכעס ער פיר דיא אינטערעסען דעס יודענטהומס זעהר וואהר אינטרטט); דעס רטטער שטאנדע געהאהרען אן, דיא באראנגעס עלליס, מאגנוס, פיליפפס סאמוועל, סאפפאן, סימאן אונד פאנגר. עס גיבט אינר נאב אבער אויך ענגלישע אדעלפפאמיליען פון יידישע אבשטאממונג, זא בעיפפאל דזזראעלי (דער בעריהמטע מיניסטער בכאנפפערד). דער פאריגע לאנדקאנצלער הערשעל, דיא באראנגע לאפעס אונד סאמועלזאן, דיא באראנגעס בערהרענס דיא גואלאר, (פייהער אדלער) אונד וואלף, סיר פראנצים העאד (אין נאבקאממע פון מאזעס מענדעס), מארקוס טוזדאלע (אייגע אדענקעלען דעס מאזעס מגרס. אינע דאמע אים דער יידישע פאמיליע ריקארדא הייראאטעט דען גראפפען פון מארך, אלטעסטען זאהן דעס הערצאגס פון דיבמאנד. אונד ווער ווייס ניכט פון האטשילדס טאכטער, דיא פאר אייגער צייט דען בערהמטען ענגלישען שטאאטסמאנ לארד רזעבערי גע-הייראטהעט האט

דעפארס-נעוועטש אי. ז. ז. — אובער דיא אנדרטונגע הייסט עס אין דער טהרונגדע: „דיא בעצעהונגען דייטשלאנדס צו דען פרעמדען מאכטען זינד אונפרגנדע דערטונגען אין דער נעוועטע. מיטטאג דער קאיזער גיבט דער אלערהאכסטען גענעהמיגונג אובער דיא מונדגעבונגען דעס פאפסטעס צו גונסטען דעס אנגעגרפפענען פרייערדענס דייטשלאנדס אין אלטען בעשלוסס פון אין דער ווירקונג אונד אין אלטען בעזיהונגען דער זעלבען, דיא בריטישפפ דעס פרייערדענס." — אלס פאלגעוועטע דער ערסטען דייסטאגסיטזונג פונגיר-טע דאס אלטעסטע מיטגלידער פעלדמארשאלל גראף מאלטקע, דער הייסט אים לעבען-אלד בענסאלד שטערט.

פערשיעדענע נייאגקייטען.

* (אייגע יידישע פרייא און אויזענגבוים מאגיר.) פרייא דאזענצייטונג מאפיר, ייעגעפאוועגען דעס עפסטע „פאבעל-פייענפערזעס" ווערלבע — וויא ווייר מעלדעטען — פיר איהר נעמיגנישגעס ווירקען איך דעס געבעטע דער „אהרטהאעגמיט פפם מאגיר דורך פערזיכונג אינעס אדרעסס אים. דער בעריהמטע מיניסטער בכאנפפערד). דער פאריגע לאדקאנצלער הערשעל, דיא באראנגע לאפעס אונד סאמועלזאן, דיא באראנגעס בערהרענס דיא גואלאר, (פייהער אדלער) אונד וואלף, סיר פראנצים העאד (אין נאבקאממע פון מאזעס מענדעס), מארקוס טוזדאלע (אייגע אדענקעלען דעס מאזעס מגרס. אינע דאמע אים דער יידישע פאמיליע ריקארדא הייראאטעט דען גראפפען פון מארך, אלטעסטען זאהן דעס הערצאגס פון דיבמאנד. אונד ווער ווייס ניכט פון האטשילדס טאכטער, דיא פאר אייגער צייט דען בערהמטען ענגלישען שטאאטסמאנ לארד רזעבערי גע-הייראטהעט האט

געשיכטע דער נייערען צייט.

(91-טע פארזעצונג.)

דער הערצוגשאנד ווארד אים אייגע בעזאנדערע קאמסער אבגעזאנדערט. מיט דעם קאנזיליען מאפנגס ווארען נאך דער אנזיכט דער רעגירונג דיא פערהיססונגען פיערעריך ווירהעלפס III. ערפלגט. אבער דאס פאלל זאה דארין קיין ווייטערעס פעלד צור משווייקונג בייא דער לייטונג דער אפפענטליכען אנגעלעגענהייטען. אין דעם פאלקע האטטע דער נעדאנקע בערייטס ווייט אים זיך גענוגטפפן, דאסס אייגע נייע פערפאססונג פרייססענס מעהר אלס אייגע ערוויטערונג דער פראווינציאלשטאנדע זיין מיטטפע. מיט לעבהאפטיגקייט וואורדע דיא פראגע פערהandעלט, אב מאן דיא פערפאססונג „אנגעהמען אדער אבלעהנען" וואלטע, אונד אין ווענגען וואכען וואר דיא מיינונג אין אייגנס גראפפען שהיל דעס פאלקעס פערבריטעט, דאסס דיא נייע פערפאססונג ווערד דען בערעכטיגטען פאלקעס אנשטיכט.

וואהרענד נאנץ דייטשלאנד דער ערפפענונג דעס פערייניגטען לאנדטאגעס מיט גראפפער שפאנונג אנגענוגטה, עלליעס דיא פרייסיטע רעגירונג נאך מעהרערע פערגרונגען. אין פאפנגס פון 30. מאיין נעשטאפטעט דיא בילדונג נייער רעלינגיאנסגעפלליפפאפטען אינטערנעוועטסען בערגנגנגען; אנדערע פערגרונגען בראכטען נייערונגען פיר דיא אפפענטליכע רעכטספלעגע אונד פיר דען האנדלסשטאנד.

אם 11. אפריל טראט אין בערלין דער ערסטע פערלאיינגטע לאנדטאג ווייטאמען. אינדעם דער קאנג דיא פרעטשער דער שטאדט בעגרייסט, באט ער ווייטערלען. דאס עגען אפלגנדעטע ווערק ניכט דורך אינגרישטצט פארדערונג מאן נייערונגען אין פראגע צו שטעלען. „לאסטען ווייר," זא שטראך ער, „דיא צייט אונד אלעס דיא ערפאהرונג ווייטען אונד פערטרוען ווייר דאס ווערק, וויא זיך ס געבוהרט, דען בייל-דענדען האנדען דער נאטשליכען פרייהייט." דיא נאטיאן וואלטע אבער ווייטערע פרייהייטסרעכטע ערוינגען, קיין ווער דער פרייהייטען לאנדאנ ערפאהרונג אלס זיך בייא דען פערהandלונגען איבער דיא אן דען קאנג צו ערלאסענדע אנשוואיס (אדרעסע) דער ווידערשריך נעגען זיין פערפאססונגסווערק געלטענד מאכטע. אין נאפפטר שהייל דער יהרגיגשען, פרייסיטען אונד שרעוויטען אבגעאדנעטען (קאמסהרזען, האנדאמען, בעקקרעאטה, בינקע, שווערין אז. א. אן דער שפיטצע) בילדעטע אייגע אפפאזיציאן. וועלכע שהייל נעגען דיא רעכטפאסגנגיס דער נייגען אייגרישונג שפעללונג נאהם אונד שהייל פיר דיא שפאנדע אנדערע רעכטע. אלס דיא אהנען דורך דיא נייגע נעוועצגבונג צוגעשהייל, אין אנשפרוך נאהם אונד איהר בעשטיטטע ציאמטגבערוטונג אפרגרטע. אין שהייל דערזעלבען פרייגיגען זיך צוגלעטצט צו אייגעס פאפפליכען פראגען אונד אין אנדערע פערוויגערטע דיא מיטווירקונג בייא דען נעוועטצפפפאראגען, וועלכע דיא רעגירונג אין דיא פערוואמטלונג געבראכט האטטע.

(פארזעטצונג פאלגט.)

פאללעטאן.

צערשטארטעס פאמיליענגלייקה.*)

(וואהרע בענענבעהייס אייס דעס יוספיס-ווייטען לעבען.)

I.

דיא מיטטעלקלאסטע דער אין יוספלאנד וואהנענדען יודען ווייר הייטע נאך איהר דאס נייוואפפטע פערפאלגס. דאפיר בייכע איך וואהל קיינע בעזייטע צו לייטען. דיא פאנגסבלאפפטע אללער אלטער. אונד נאך מעהר דיא יידישען צייטשריפטען, בייגגען הייטיגער אין אפפט ערזער אהרער נומערן טשלייר ערזענדע בערגפפטע.

דאפפ איך פאן דער מיטטעלקלאסטע שפרעכע, אים פאללאוף בערעכטיגט, דענן דיא ווייגען יודען ווייסען זיך אים צאהלענדע, וויא דער רובעל אל-לעס פערמאג צו העלפען. הייטע וויא אימטער ערוויטיגט זיך דאס דאס שנאיד נעלד אלס ציבערטטפפפע נעגען דעס איבער: הייטע וויא אימטער פערגנגטיגט אונד שטיעהלט מאן אין אללען צוויגגען דער יוספשען פערוואלטונג אונד זוכט מאן דאס נאך מטפפען. נעלד פאן דען יודען צו ערפפפסען. ווער קיינעס האט, דער פערפאללט דער נרוגאמקייט דער פאנגפפ קהדלרען.

עס האט אבער אייגע צייט נעגענבען — אונד דיעזע איזט ניכט נאר לאנגע פערגוואגרען — וויא דעס יודען

*) נייא אינטערפעצרען אבגענגפען ווירד דער אנגענעגנעהמ ערצאהלונג נראפפטונג נאכפגעגרעפ.

געשיכטע דער נייערען צייט.

(91-טע פארזעצונג.)

דער הערצוגשאנד ווארד אים אייגע בעזאנדערע קאמסער אבגעזאנדערט. מיט דעם קאנזיליען מאפנגס ווארען נאך דער אנזיכט דער רעגירונג דיא פערהיססונגען פיערעריך ווירהעלפס III. ערפלגט. אבער דאס פאלל זאה דארין קיין ווייטערעס פעלד צור משווייקונג בייא דער לייטונג דער אפפענטליכען אנגעלעגענהייטען. אין דעם פאלקע האטטע דער נעדאנקע בערייטס ווייט אים זיך גענוגטפפן, דאסס אייגע נייע פערפאססונג פרייססענס מעהר אלס אייגע ערוויטערונג דער פראווינציאלשטאנדע זיין מיטטפע. מיט לעבהאפטיגקייט וואורדע דיא פראגע פערהandעלט, אב מאן דיא פערפאססונג „אנגעהמען אדער אבלעהנען" וואלטע, אונד אין ווענגען וואכען וואר דיא מיינונג אין אייגנס גראפפען שהיל דעס פאלקעס פערבריטעט, דאסס דיא נייע פערפאססונג ווערד דען בערעכטיגטען פאלקעס אנשטיכט. נאך דעם רעכטפאסגנגיס דער פאלקעס עגעשטיכט.

וואהרענד נאנץ דייטשלאנד דער ערפפענונג דעס פערייניגטען לאנדטאגעס מיט גראפפער שפאנונג אנגענוגטה, עלליעס דיא פרייסיטע רעגירונג נאך מעהרערע פערגרונגען. אין פאפנגס פון 30. מאיין נעשטאפטעט דיא בילדונג נייער רעלינגיאנסגעפלליפפאפטען אינטערנעוועטסען בערגנגנגען; אנדערע פערגרונגען בראכטען נייערונגען פיר דיא אפפענטליכע רעכטספלעגע אונד פיר דען האנדלסשטאנד.

אם 11. אפריל טראט אין בערלין דער ערסטע פערלאיינגטע לאנדטאג ווייטאמען. אינדעם דער קאנג דיא פרעטשער דער שטאדט בעגרייסט, באט ער ווייטערלען. דאס עגען אפלגנדעטע ווערק ניכט דורך אינגרישטצט פארדערונג מאן נייערונגען אין פראגע צו שטעלען. „לאסטען ווייר," זא שטראך ער, „דיא צייט אונד אלעס דיא ערפאהרונג ווייטען אונד פערטרוען ווייר דאס ווערק, וויא זיך ס געבוהרט, דען בייל-דענדען האנדען דער נאטשליכען פרייהייט." דיא נאטיאן וואלטע אבער ווייטערע פרייהייטסרעכטע ערזענגען, קיין ווער דער פרייהייטען לאנדאנ ערפאהרונג אלס זיך בייא דען פערהandלונגען איבער דיא אן דען קאנג צו ערלאסענדע אנשוואיס (אדרעסע) דער ווידערשריך נעגען זיין פערפאססונגסווערק געלטענד מאכטע. אין נראפפטר שהייל דער יהרגיגשען, פרייסיטען אונד שרעוויטען אבגעאדנעטען (קאמסהרזען, האנדאמען, בעקקרעאטה, בינקע, שווערין אז. א. אן דער שפיטצע) בילדעטע אייגע אפפאזיציאן. וועלכע שהייל נעגען דיא רעכטפאסגנגיס דער נייגען אייגרישונג שפעללונג נאהם אונד שהייל פיר דיא שפאנדע אנדערע רעכטע. אלס דיא אהנען דורך דיא נייגע נעוועצגבונג צוגעשהייל, אין אנשפרוך נאהם אונד איהר בעשטיטטע ציאמטגבערוטונג אפרגרטע. אין שהייל דערזעלבען פרייגיגען זיך צוגלעטצט צו אייגעס פאפפליכען פראגען אונד אין אנדערע פערוויגערטע דיא מיטווירקונג בייא דען נעוועצפפפאראגען, וועלכע דיא רעגירונג אין דיא פערוואמטלונג געבראכט האטטע.

(פארזעטצונג פאלגט.)

פאללעטאן.

צערשטארטעס פאמיליענגלייקה.*)

(וואהרע בענענבעהייס אייס דעס יוספיס-ווייטען לעבען.)

I.

דיא מיטטעלקלאסטע דער אין יוספלאנד וואהנענדען יודען ווייר הייטע נאך איהר דאס נייוואפפטע פערפאלגס. דאפיר בייכע איך וואהל קיינע בעזייטע צו לייטען. דיא פאנגסבלאפפטע אללער אלטער. אונד נאך מעהר דיא יידישען צייטשריפטען, בייגגען הייטיגער אין אפפט ערזער אהרער נומערן טשלייר ערזענדע בערגפפטע.

דאפפ איך פאן דער מיטטעלקלאסטע שפרעכע, אים פאללאוף בערעכטיגט, דענן דיא ווייגען יודען ווייסען זיך אים צאהלענדע, וויא דער רובעל אל-לעס פערמאג צו העלפען. הייטע וויא אימטער ערוויטיגט זיך דאס דאס שנאיד נעלד אלס ציבערטטפפפע נעגען דעס איבער: הייטע וויא אימטער פערגנגטיגט אונד שטיעהלט מאן אין אללען צוויגגען דער יוספשען פערוואלטונג אונד זוכט מאן דאס נאך מטפפען. נעלד פאן דען יודען צו ערפפפסען. ווער קיינעס האט, דער פערפאללט דער נרוגאמקייט דער פאנגפפ קהדלרען.

עס האט אבער אייגע צייט נעגענבען — אונד דיעזע איזט ניכט נאר לאנגע פערגוואגרען — וויא דעס יודען

*) נייא אינטערפעצרען אבגענגפען ווירד דער אנגענעגנעהמ ערצאהלונג נראפפטונג נראפפטונג נאכפגעגרעפ.

ש ל פ ס ח.

בע"ה סה עיר בוראפעסט.

מיינען נעעהרטען ברידערן בני ישראל המחדרים אחר הכשר נמור, איגד דענען עס וואהל בעקאנגט איזט, דאסס איך ב"הש שאן מעהר אלס 20 יאהרע אם היעזיגען פלאטצע איין מיכר סחרים. אונד וויין-נעשאפט פיהרע איגד מיך ב"ה איינער איינגעדרעהטען בעקאנגטשאפט איגד גראפסען פרי-מיזנס טרפריינ, בין איך זא פריינ. היעדורך נעש יצטצ, ערנעבענסט אנצוציינען, דאסס איך שאן דאס דרישטע יאהר זעלבסט אין דיא וויינלעגע פאהרע, איגד איזט מיר היעדר ב"ה נעלונגען, איין גראפסעס קויאנטום פארצינליכער ראטה, וויינע פאן בעסטער קוואליטאט, דאסס איך יעדען בר ישראל לצוך סכה נענעגסבאר, צו ערצ"ינען, איגד איך זא בעלינ צו בערעכנען אין דער לאנג בין, דאסס איך זא אן ווייטאנדלער ליעפערן איגד בייא גראפסערע אבנאהמע אינקלודיוו פאס אבנעבען קאנן. איך שלייוואיטשן של פסח איזט בייא מיר צו בעקאמען. — איך ערזוכע יעדען, זיך פאן מיינער אנגאבע צו איבערצייגען איגד מיך רעכט באלד איגד צאהלרייך מיט אויסטראגען צו בעעהרען. אינ-דעם איך בעשטרעבט זיין ווערדע, דאס פערטרויען, וועל-כעס איך ביזהער גענעסע. נאך מעהר צו בעפעסטיגען, איך בין איגד גענייגט, וויין אינגיפ צו בעוארבען, זא-וואהר נסך ארם בשר. — איך פערלאנגען זענדע איך פראשען מיט ווייין אין קיסטען צו בילליגסטען פרייזען. — עבנזא פיהרע איך שפעצעריי. צוויטשרען איגד אללע געשטענגען גרייטצע (נאגין איגד גע-מאהלען) של פסח. האכאכטונגספאלל

משה גאלדפארב.

אדרעססע: GOLDFARB MOSES, Budapest Mohrengasse Nr. 1.

בעזה"י

אין פאהנע דעם אומשטאנדעם, דאס נאוגע יצרוכ הדור מדינת פריין דיא פאבריקאציאן פאן כשר ציקאריע זעלבסט אונטער איסזיכט איינעס מטנה אלס איגנגעגענ כשר ערקלארט האבען, יא זאגאר דען מיסטען ציקאריען פאבריקען דאס כשרות בעשטרייטען, וואורדע איך ווערלר-דאלט פאן זייטע דער ראבען ירושלים כמדיתינו אנגעפאנגען וועלכע אנארדנונג איך איז דער רעזולטאט, אונטער מיינער איסזיכט שטאטגעדען ציקאריען-פאבריק דעם הערען ע. סע, רענטשי נעטראפען. דאמיט דיא נעריעכטען בעזאהלונגסבריעפע של נאנונס הנ"ל נ"י בעראבען ווערען.

איך ערקלארע דעמאלב הע"ש, דאס איך בעזה"י כל החשיות דארוך בעראבען, דאס אונטער דער דורך מיך פאן צייט צו צייט איינגעגאנגענען דריעקסען איבערוואכונג נאך מיינער אנארדנונג דער פאן מיר אין דער פאבריק ווינ צוקא 3 אחדען אנגעשטעללטע משגיח נאמען הרבני רמופלן אי"א בע"ת מ"ה יחיאל רוזנאר נ"י, דער נאך יעדער רוכטונג הין מיין פאללקומען פערטרויען בעזיטצט איגד דער זיך אים לויטע דער יאהרע אין דיא פאבריקאציאן דעם קאסעפע'ס פאללקאמען איינגעוויהרט האט. דערמאל צוגלייך דער אללגיינע מאנזולאגט דער ציקאריען-פאב-ריק פאבריק איזט איגד דעם זאמט דיא פאבריקאציאן דעם ראפעפע'ס נאנץ אין דיא ראגדע ווענדע ווארדע, אשר מבלעדי לא יוכל איש ידו ואת רגלו שם.

איך קאנן ראהיגע ב"י דיא פאללקאמען נאראנטיע גע-בען, דאס דיא „סערענטשיס פאמילען-קאפעע מיט נראפסעס פערטרויען אלס כשר נעניעסען קאנגען. מאכע צוגלייך דארויף אויפמערקזאם, דאס דיא פאבריק, זעלבסט דערזעלבע תחת השגחת יחידה ומיוחדת, סערענטשיס פאמי-לען-קאפעע אלס אויך שאלאדען לתנ תפסח פאבריצירט.

א' בשלח תרס"ז לפ"ק קאשויא ע"א.

הק' משה בהגמהו"ר ש"ס הרוי זצ"ל.

רב בעדת הרראים ק"ק הנ"ל ע"א.

אים אנשלוסס אן אבינע ערקלארונג פערזיכערע איך, דאס „סערענטשיס פאמיליען-קאפעע" אלס קאפ-פעעצוואטשן אינגבערעראפען, דאשטרעם, איך לאדע צור נעש. אבנאהמע איין אונד בעטע דיא הערען קויפלי-מע, זיך ווענען אפפערטע אן מיך צו ווענדען.

מיט האכאכטונג

ע. סערענטשי אין קאשויא.

E. SZERENCSI, Kaschau.

צו גענאיגנעטען געשענקען

פיר דאס בעפארשטעהענדע

פורים-פעסט

עפפעלהען ווייר אינסבעזאנדערע דיא

דעליקאטעסען-רינדסצונגען

אין דאהנעזעלבסטם אונד נעזאפפענען צוישאנדע נעכסט אללען אנדערען זעלבוואארען פאן אנער-קאנגט פארצילבסטער מוזיליטאט.

אכטונגספאלל

יחזקאל ווייל זאהנע.

גראפסע כשר זעלבוואארען. אונד סאלאמי-פאבריק, בודאפעסט, ארצישע הויף, אים האפע.

ווינערצייט זינד זאפפעליכע ארטיקעל של פסח צו האבען.

אדרעססע:

Eduard Weil's Söhne.

Budapest, Orczy'sches Haus, im Hofe.

מונדמאכונג.

עכט כשר סאלאמי אין נוטער קוואליטאט ווירד אין מיינער זעלבוואארענפאבריק בהכשר הרב הגאון דפה נ"י ערצייגט. פערזענדע פאן גון א 1 פל. פר קילא. אל-לע נאשטענען זעלד, אינד וואירשוואארע בעריכטע איך צו בילליגען פרייזען.

Weinberger Ignácz, Szatmár.

אנגאנסע.

איינע דער גראפסען אונד שטארקסטען

מצות- זאממט פארקנעטע-מאשינען,

ליפפענגספאהיג, וויא איך אללע דאזו נעהאריגען רעקווי-זיטען, גאנץ נייא, איזט איים בעזאנדערען גיינדען בילליג צו פערקויפען.

אדרעססע:

Israel Rosner Nagylak, Csanáder Com. (Bahnstation)

יין כשר לחג הפסח.

ראטה, שיללער עש ווייסס בעסטער קוואליטאט בהכשר גמור אינטער איפיכט של ארמ"י הציוק מוה. דוד שפיגעלער נ"י, פאן 50 ליטער אויפוארטס צו דען בילליגסטען פרייזען. בעדעכנונג גאנגן מא-דור. געבונדע ווערדען סעפאראט בערעכנעט. צו בעצוגען ביא

J. S. Braun, Gyöngyös.

וויכטיג פיר רעגאריען-פאכטער.

רום, שלוויאוויטץ, טרעבער, ליקארע אונד עססיג ערצייגט מאן אהנע אפפאראט בילליגסט מיט דען עססיג-עען אונד אפטרישען אלען פאן

ארנאלד וואטטעריך

בודאפעסט, מאגאק-גאססע, נעבענגעבעו דעם אויה. טעפפעל.

אגפערירע פערנער: הייזענבלאזע, ווייגבאקעס, גרי-ערין, עגטווירונגספלוועד, מיסטער גענען אללע ווייג-מראנהייטען עצט. פערנער: הומבערזאפט אונד צטראגענזאפט פיר נאוגע-פיללינג. דאגן: טינטע, גלאנצווייכסע, וואשבלייפארבע, מאבארזירע אונד קארבאללאלק. פרייזקוראנט אונד מאניפולא ציאנסבריכע אין אללען שפראכען נראטיס.

Anton Stern

Dampfstärke und Schusterpappfabrik

Budapest VII. Akaziengasse 27.

עפפעהלט פיימא

שוסטערפאפפ

א פל. 30 פע' 100 קילא. אב בודאפעסט באהנ-האף, נעגען קאסא 2% שקאנטא.

צור פיאבע ווערדען 5 קילא. פאפפאקעסע א פל. 1.50 פערזענדעט.

ייז כשר של פסח

מכרם של ישראל.

וויא אלליאהרליך זא איך הייער, בעעהרען ווער אינז אינזערען פ. ט. ווין- אונד סרייוואיטץ-קיפערן אנצו-ציינען, דאס ווער איך דיעזעס יאהר מיט בעפעסט ראטה, שיללער אונד ווייס ווין כ ש ר ש ל פ ס ח פאן אינזערעם איינגעבוי א כ ר ם של י ש ר א ל זא וויא איך אלטען סלוויאוויטץ אונד מאניאס ש ל פ ס ח בעסטענס סארטירט ווינד, אונד זעלבע איך אין דער לאנגע ווינד. צו דען בילליגסטען פרייזען גע-בען צו לאנגען. דאסס אינזערע כ ש ר ווייג אן גוטע בעקאנגט ווינד, בעוויזען דיא בייא אינז ערלייגענדען דאנקזאגונגען פאן אינזערען פ. ט. קונ-דען דיא איהרע בעסטע צופריעדענהייט אויסגעשפרא-כען. — איך וואונש זינד ווער איך אין דער לאגע, איינען הכשר פאן אב"ד דק"ק א י ל ל א ק צו זענדען.

פרייזקוראנט ווערדען איר וואונש גראטיס געזענדעט.

אכטונגספאלל

מ. לאנג אונד זאהן.

אילאק (סירמיען) א.ד. דאנויא. שיפפשטאציאן.

M. Lang & Sohn, Illok (Syrmien) a./d. Donau, Schiffstation

וועגען מאסענדעמאלירונגען

עבענערדינג I. אונד II שטאק האהיר הייזע פערקויפ איך

שטוינענד בילליג

ביימאטעריאל, דאכשטוהלהאלץ, דיפפעל-ביימע, ברעטטער, לאטטען, מעהרערע הונ-דערט דאפפעלטע אז. איינפאכע פענסטער מיט אז אהנע שפאלטען, מעהרערע הונדערט ציממער-, קיכען-, שפייז-, טאפעטען אונד סאלאנ-טהירען, אין אונד איינאנדער גלייכהב-טהירען, גאנג- אונד פענסטער-גיטטער, ברונגען מעהרהיימער-פלאטטען, טהארע אונד איבערהייפט דע אים בייפאכע איינשלאגענד ארטיקעל.

Näheres in meiner Bautischlerei und Baumaterialien Hauptniederlage

J. SOMMER,

Budapest, VI., Waitznerstrasse 51.

אויגיכטונג אז פערזאנלינג פאן

סאדאוואסער-פאבריקען

Dr. Eugen v. Wágner,

Budpest, Soroksárerg. 96.

ראזא, יאזעף ביינסטיינער-וויסקי

פאבריקאנט פון אלטע אונגאריש-ראזא-אלטע-ראזא-אלטע-ראזא-אלטע

פאן דעם ליעבהערצינען פאנעלע אונד דעם קאסס־נער בחור."

* * *

אין דעם שטיבכען דעם מיקוועניטצערס זאגט נאָרדע נאָך אימער דיא מאבבאטה־ליעדער. זיא פינג אימער פאן נייעם אן, זאבאלד נאך טיעפער שטילל־ע פאנעלע מיט ליעזער שטימע דאס צייכען צום זינ־נען נאב.

דא טראט דער קאסטינער אין דיא טהיר. פאנערע קערטשע איזט דאס אנפליכען ניכט צו. ער מאכטע זיינע בעשטעללונג אן רעב חיים אונד טרוג זיך אים נאסטען דעם רעב נח בראלל אלס נאסט צו מארגען מיטטאג אן.

דער גלייקליכע רעב חיים נאהם זיינען נאסט מיט פרייד אונד פרה אויף.

„זעטצט אייך, בחור!" ריף ער, „דא אויף פאנע־רע'ס ששוהל, דיא קינדער קאנגען גאנץ גוט ביא איינאנ־דער זיטצען. איהר קאסטט יא וויא גערופען, ווער קאנגען נון מוזטן בענשען."

אלס זיך אללע נאך דעם טישגעבעטע ערהאבען, קאמען זיך דיא בייד־ען: אהכען נעראדע גענענאנדער צו ששעהען אונד זא זאהען זיך צארטליך דיעכענר אין דיא אויגען.

ענדליך נאהמען דיא נאסטע אבשיעד.

עס וואר שאן שפאט, אלס דיא ביידען מאדכען דורך דען פינגסטערן פלור הינויסטראטען אין דיא שאנע העללע מאנ־נאכט, אום אין דער מידדען אבענדדופפ איהר גלוהענד אנגעדוכט צו קוהדען: נאָרדע שווייגענד, פאנעלע שוואטמענד.

„נאָרדע!" ריף זיא אונד פרעططע לידענשאפט־ליך דיא האנד דער שוועסטער אין דער איהרינען. „גליקק־ליכע נאָרדע, דיא דוא איינען יובעל אין דיין טרייא הערץ קאנגכט איינשליעסען זאָ נאנען אללען פיר דוך! מיר אבער נעהטס איבער אללע דינגען, דאכט איך'ס נאר ניכט אום־דאהט' איבער בכת, ווענן ניכט דיא נאנצע קהלה גלייך ווייס, וויא ווהר איך נאך דעם חיוף שטרעבע!"

אבער וועלך איין ערשרעككען פאלנטע דיעזעס אויסריף!

אויף דעם שטיין פאר דער טקוה, ווישואהטס דער מהר, אום שאהען, ואפטען דיא ביידען בחורים נאך אונד האטטען אללעס, אללעס נעהאהרט, אונד יעטצט ששאנדען זיא פלאצליך פאר דען ביידען מאדכען. נאָרדע וואר דעם אומדינגען נאהע אונד פאנגען אינען אינגענגליקק דעם קאסטינער פאכט דיא הענד צארטנע נענענאיבער.

וואס זיא דער נאנצען וועלט עבען נעשטעהען וואלל־טע, דאס זאללטע אונד דורפטע פר אוים אהרעם מינדע ניכט זאָ עי פאהרען. דיא שאלדאפשענקיט אהרעם ווע־זענס קהיטע יעדאך באלד צוריקק אונד זיא ריף: „זאָ? וואס זייד איהר פיר אין פאסטער בחור, דאכט איהר אונז מאכען זאָ ערשרעككט, אלס ווארע עס איינע זינדע, ווענן ווייר דערייפפאכטען אום אונז דעם מאנדלפטעס צו פרייען."

„וואהל אוזטס איינע זינדע," ענטגעגנעטע דער קאסטינער, „ווענן איהר אם שבת אין דען מאנד הי־נייבלוקק: לאטט דאך איהר איינע זיין העללעס ליכט אויס!"

„חריף!" ערוויידערטע זיא שפאטטענד, „ווענן איהר זאָ פראגט זייד, וויא דורפט איהר אם שבת פערוזכען, דיא פלאמטע דער שטיבלליא צו ענטצינדען?!"

דער קאסטינער פרוהלטע זיך צוריקגעשלאגען, ווענן אויך נור דורך איינען שרעק. ער בליעב יעדאך דיא אנטוואָרט ניכט שולדיג. אויך דער קאסטינער שפראך מיט גאָרלע. נאך איינעם פערטעלשטונדכען אונשולדיגען נעשפראכעס צאָגען זיך דיא מאדכען אין איהר שטיב־בען צוריקק.

(פארטזעטצונג פאלגט.)

ראטהזעל.*)

(פאן הערין ס. ווייס, אונג.־סקאלטין.)

מיין ערסטעס בעטיכנעט איינען הערישער דיר,
מיין צוויטטעס זיינעס הויסטעס ערהאבענע צ'יער,
דאס נ'סטיגע נאנצע
איזט איינע ספראנצע.

*) דיא נאמען דער איינזענדער ריכטינער לאזונגען, ווערכע פאר שרוסס דער נאכסטען פרייטאגנומטער אונס צו־קאמטען, ווערדען ווייר פערראפפענטליכען.

חידה.

אם תשים עין לאחריתי
ונסוג אחור לראשיתו.
במלא קמצו תמצא כדי רשעתו,
ואם תשוב אל העין
ותחזוק שון על יושיתו,
תחדה תתי כאן
ותביט סוף דבר בקרמיתו.

איפלאזונג דער ראטהזעל אין נו׳ 24:

I. דעם דיוטטען:

ראלאנד, דאללאר, לאנדאן, נארר, לארד, דארא.

II. דער חידה:

עיר בטן בנחלת בני אשר. (יהושע י״ט כ״ה.)

ריכטיג האבען געראטזט:

ביידע, דיא הערען: אינגאן נימאנן — ראזענ־בערג, אזיאער ווייס — ט.־קעס, ה. פריעדמאנן — עדא בענגע, משה גליקק אונד יוחנן פראמס — סיקסא.

דאס דריטטע, דיא דאמען: מאראה מעהר — פעמעטיאר, מאלווינע לאנג — אללאק, ראזאליא קלין — ליפפא, קארנעליא קלין — סערד, ה. ראזענער — דיראבוטיס, מאריע נאמטרענער — טיסא־עדיק אונד דיא הערען: מענדעל שענגנבוים — מעזא־שטאהה, יאזעף אדלער — בערענסאם, צבי הירש בערקאוויטש — דרעטשק, אינגען פריעדמאנן — מזוא־סעטר, אינג. באהם, ס. יאגאש, שאמו ציקקער — טיסא־לוין, ווייס עס שפיטץ — פעלטא־דאבס, עס. דאנג — אלט־בסטרטין, הערמאן לאזענטראל — דאבראמיל, יואך דרישש — פרעסבורג, אינגאן קאהן — אירמעני, ה. ווייסס — אונג־סקאלטין, כאמיער יאזענשטיין — מאראצקא, הערמאן אלט — יא־נ אשהאזא, ה. פראמס — טיסא־עדיק, ל. קוימאן אונד ווילהעלם אלעקסאנדער — סטראפקא, ש. ל. אצס — טאר־נא ז, זאלצבערגער — יא נאשהאזא, נרין — טוראזקא, ש. ששיינער — דעזוא.

דיא חידה, דיא הערען: חיים צבי אדלער — עדיראנ־נעללע, ישראל סיאסיצקי — קראסוי, יוסף צבי ווייס — נוי־באטאר, יעקב שנייטצער — נוי־מארא, ס. קא־ניסבערגער — דעזוא, ע. וילבערשטין, — מאשאין, שמואל ווייסמאנן חות — קוריטא, יצחק חיים קראן — סיגסקיטען אונד די. מאקס אפשענבוים — טיסא אוילאק מיט דער פאלגענדען שאנען צישריפט: „בעזה״ יום ד׳ לסדר ואתה תצוה, אמרות טהורות רפ״ק ט.־אוילאק. אדוני הוקר! הנה במכתב קודות חומש „יודישע פעסטע צייטונג" אשר הוצא אדוני לאור ביום ו׳ העבר קראתי חיים בעלזי עלום לתרוסת את החידה אשר כתב ואשר העלה החכם המסואר מלוין דזיינו אשר שהתוי ברי מלל, מו״ה שמעון ב כ ר ד נ״י ובעבתי מהלך דבשו, לכן אפיון נמטי״ לרבי שמעון. — הסלוין המסואר נשא דעו למחוק והשיג אמיתו על ב ט ן אשר הוא מלמנים עיר גדולה בנחלת משה אשר ועיין ב הושע י״ט כ״ה, ומאשר שמנה לשמו, לכן אמר המלוין „וגם כמן שמנה עבר," ולו תהלה נאוה, ולו הוקיון ולו הסתיון. — כה דברי מוקיון ומכבדו הק׳ מרדכי לבית ראשענבורג המכונה.

Dr. Max Rottenburg.

כאנכורז

אין דער אר״טה. איזר. נעמיינדע דרייא, זוא נ׳ א איזט מיט 1 מא׳ ר׳. דיא ששעללע איינעם נוטען פארבעטערס. דער צינגליך ש״ב זיין מוס. מיט דעם יאהרעסגעראהטע פאן 500 פר. נעכבסט פרייער וואהנונג, האלבער שרוטה אונד זאב־סטיגען נעבענעמאלומענטען צו בעזעטצען.

פסכנער אונד מיהל ווערדען בעפאהרצינט. דעפ־לעקטאנטען וואללען נעפ. בין לאנגסטענס 25־טען מארץ צו איינעם פראבע־פארטראג ערשיינען.

נור דעם אקצעפטירטען ווערדען דייזעשעען פערגינטעט.

ד ע ר ר ו ב א נ י א, אם פעבער.

Ignatz Licht, Gem.-Präses. Déva-Ványa.

כאנכורז.

אין דער אר״טה. איזר. נעמיינדע צו ט־סא־סט־אימרע איזט דיא שטעללע איינעם ש״ץ ומ״ץ, דער צינגליך שוחט ובודק. פארצינגליכער בעל תפילה וקורא זיין מוס. מיט איינעם אהרליכען געהאלט פאן 300 פר. עווענטעללל 350 פל. פרייער וואהנונג, גאנצער שחיטה אונד זאנסטיגען איכל־בען נעבענעמאלומענטען בין 24־טען אפריל 1887 צו בעזעטצען. — נעזוכע נעבסט צייגנישסען, כבלות אונד התרות פאן אנערקאנטען ארטהאדאכסען ראבבינערן נעבסט אנגאבען דעם אדטערס אונד פאטליכנישאנדעס זונד בין 25־טען מארץ דייעזעס יאהרעס אן אונטערפערט־טען פארששאנד איינצו־זענדען. — פראבעפארטראג ווערדען געווישט. יעדאך ווערדען נור דעם אקצעפטירטען דיא דייזע־שפעזען, טהיליזיג פערגינטעט.

Ignatz Wildmann, Vorsteher
Tisza-Szt. Imre (Comitat Jászkunszolnok) Bahnstation Karczag.

כאנכורז.

פאן 5 — 6 בעלי בתים ווייר איין מדמה צו 12 — 15 מיגדען נעזוכט. דערזעלבע מיט חומש מיט רש״י, תנ״ך אונד גמרא גרינדליך צו אונטערריכ־טען בעפאהיגט אונד איך דער דייטשען שפראכע מאכטיג זיין. אדרעסגעראכט: פר איינען דערינען 200 פל. אונד נאכט. פיר איינען פערהייראטעטען 350 פר. (אהנע קאכט). דעפלעקטאנטען דאבין איהרע צייגנישסע אבער בעפאהיגונג אונד יידיש־דייטש אוזעס בעטראגען פאן אנערקאנגטען ארטהא־דאכסען ראבבינערן. זאוויע אבער בזהערינע פער־וועגונג — פערהייראטהעטע אויך אבער פאמי־ליענשטאנד — אן דען נ״פערטיגטען בין ר״ה ניסן הבע״ר פראנקא איינצוזענדען.

Lázár Menzer, Bács-Petrovoszello.

דיא ספרים־פערלאגס אונד סארטימענטס־האנדלונג פאן

ר׳ מרדכי אפרים לעווים זאהן

בודאפעסט, קאנינגסגאססע נומ׳ 1

עמפפעהלט איהר דייטראלטיגעס לאגער פאן מגלות אויף קלב־פערגאמענט א. גולדען 4, 5, 6, 7, 8, 10, בין 15. פיר כשר אונד מינה. זאעבען ערשיינען מגלת אסתר מיט איינער וואהרשטעהיינען אינגאריישען איבער־זעטצונג, פרייז פר שטיק 10 קר., הגדה מיט אינגאריישער אלטע איבערזעטצונג א 10 קר. בייא נאכאסטיגער אבנאהמע נעוואהרט בעדייטענדען רבאטאט. סדר תפלת ישראל, אין אינגאריישער איבערזעטצונג פאן דייעקטאר הייינריך דייטש אויף פינעם וועלין־פאפיער נעבינדן, 60 קר., אין לייניואנד פין 1 פל. בייא נאכאסטיגער אבנאהמע 25% סדורים אין סאמט־בייען אונד לע־דער אינגאנדען, בעזאנדערס נעאיגנעט אלס האכצייטס־געשענק 2, 3, 4, 5, 6 גולדען. טלתים־נערעלאנט פאן דען עסטען יאראהרייער פאבריקען, וויכבע־ערות ליעפערט צו פאבריקס־פרייזען. — פאסט־אויסטרא־גע פערזענדעס פראסט אונד פאליר אבען בעצייגנעטע וויס 118 יאהרען בעשטעהענדע פירמא.

ווייטערגעהענדע פרעלאטען בעדייטענדען רבאטאט.

* (אמעגנטאט אי״ף [דאס] כ״א. גינגין פאן שפאנ׳ען) איס מ״אדריד ווד געמעלדעט: אם דיענסטאג אבענדס קערטע כאנינין בריסטינע צו וואגן היים. פלאצליך וואר־ף אין אנדרוודואס איינען מוגעראהנליכען געגענ־שטאנד געגען דיא ראדער דעם וואגענס, האב אבער דען געגענשטאנד גלייך ווידער אויף אונד פערשוואנד, אהנע בזהער געפונדען צו ווערדען, דער וואגען ערליט קיינע בעשאדיגונג.

* („צערשטאר־טעס פאמיליענ־גליק״) דיא אינטער דעזעס שטעד אין דער פארלינגענדען, נוממער אינזערעס בלאטעס בע־גינגענדע ערצאהלונג ענטהאלט איינע מיט פיעלעס געשיקק אונד דענאך מיט פרונמלאזער איינפאכ־הייט געשילדערטע. טיעפערשטטערנדע וואהרע בעגעבענהייט איס דעם לעבען דער יודען אין רוס־לאנד. ווער מאכען דיא ג. דעזער אייף דיעזע ער־צאהלונג בעזאנדערס איינמערקזאם.

* (אין פערא־ר־הייל־טער שטאאטסאנזוואלט פאן גראס־בעטשקערעק, אלעק־סיס אל־מאשש״, וואס נעסטערי אין סענעדין אינטער דער אנקראגע אמטליכע נערדער אים בע־טראגע פאן 10,000 גולדען פערא־ינטרייס צו האבען אונד ער וואורדע צו זעכס אהרען צוכטהויז פער־אורטהילט.

* („שכל ישראל״) אין דעם אינגאר־שען דאס־פע־ר־יודיט (בייא דעיוא) וואהרע איינע מינצע געפונדען, אין וועלכע אייף דער איינען זייטע דיא וואהרטע „שכל ישראל״ אונד אייף דער אנ־דערען דיא וואהרטע „ירושלים עיר הקדש״ איינגע־פראגט זינד. דיעזע מינצע וואורדע דעם אין דייא בעזונדליכען אלטערטהומס־מיטעאים („רעגעשעטי שארשלאס״ אינפערליבט.

* (טאדעספאלל.) אין אראנישמע. דיעש וואורדע דיעזע וואכע דער דארטיגע ראבבינער הה״ג ר׳ צבי גינזבורג זצ״ל צור עוויגען רוהע בעשטאטעט. בעפאר נאך דיא הלוי״ שטאט פאנד, וואהלטע דיא געמיינדע דען אהן דעם פער־בליבענען, הבחור מו״ה ארי׳ יהודה, פאסט איינ־שטיממיג צום ממלא מקומו של אביו זצ״ל אונד ווירד דער יונגע ראבבינער נאך אכטייף פאן צוויי־אהרען דאס ראבבינאטסאמט דעפינישיף איבער־נעהמען. איבער דיא הלוי״ שרייבט מאן אינ: „מכפידים וואדען: הצדיק הישיש מו״ה בנימין זאב מ״אנדעלבוים ראב״ד דק״ק פאטהמאר, דאנן דער זאהן דעם פערעוויגטען, הרב הצדיק המ״הג מו״ה פנחס ווייגבערגער אבדק״ק אוראש־פעלשא־פאלו, הר״הג מו״ה פנחס אבדק״ק סעליש, ואחרון חביב הר״הג אבדק״ק האלמי. הרב

הנפטר ליטש צוויי אהרע הנמוכר אן בלייבובש אונד ווידמעטע דענגאך טאג אונד נאכט, פאסט ער יצאת נשמתי בטהרה, דעם תורה־ששוריים זכרו הטוב לא יסוף מאתנו. צו״סל״

* (דיא „ר״עוואנש״) איזט איינע אין פארוישענגדע צייטונג. וועלכע דיא ראבע פראנקרייכס אן דייטשראנד פערעיגט. דער שעפ־רעדאקטער דיעזעס בלאטעס, פעיר מאנט, וואורדע פערהאפטעט, ווייל ער זיך ניכט דאמיט בעגנגנטע, אין דייער צייטונג געגען דייטש־לאנד אין דען ליידענשאפטליכסטען איסדרוקקען צו העטצען, זאגדערן דעם אייך דורך אלארם־פאהנען אונד בראנדפלאקאטען טהאט. וואהרענד נון דער שעפרעדאקטאר הנטער שלאסס אונד ריגעל זיטצט. בריינגט זיין בלאטט פאר־וואהרענד ארטיקעל, אין וועלכען ער אלס וואהרע פאט־ויאט פערהערליכט, דיא פראנצאזישע רעגיערונג דער „איגען נאכגעבענקייט״ געגעהען אונד בע־ווינען ווירד, דאסס יעדער פראנצאזע, דער זיין פאטערלאנד לעבט, אייף עולום־לאטהרלינגען גיע־מאלס פערצטטען קאנגע.

* (דיא קרייגספורכט אין רוסס־ישפאלען) נעמט אייגע ערשרעק־מענדע איסבריישונג אן. וויא אים ווארשו־ בערכטעט ווירד, הערשט אין רוסס־ישפאלען אינ־פאלגע דער פורכט פאר אייגעס נאהען קרייגע אלגעמיינע געשפאנסטשאפטונג. דיא פאבריקען פהרען שאן נאר ניכט מעהר אייסראנע פאן פי־וואסקנדען אים, פיעלע פערמינדערן אהרען בע־טריעב. דיא גערראנשאפטלען בעשראנקען דען קרעדיט אייף דאס גערינגסטע.

* (ווגגען גאטטעסלייענונג) וואורדע, וויא ווייט נילך מגלדעטען, דער פינפ־קרייגער אינוויטרן פאטפפאפאסאר אויף דאנ־טשאר, אייף אנציינע אייגעס ווייגער שרעקר, פאר־לייפ סוספענדירט. נון האט גענגן אהן דיא דיס־ציפלינפערהאנדלונג שטאטגעפונדען, אין וועל־כער דער פראפאסאר דעפינטיף צום פערלוסט ווייגעס אמטעס פערארטהיילט וואורדע.

* (זעכס הונדערט פערזאנע ערטרונקען) אייגע דעפעשע אים סאן־פראנציסקא מעלדעט, דאסס אין מיט 600 בעגעזי־שען אייסיא־דערען בזוגעטצעס שיף צו גרונדע גגאנגען איזט. וואבייא אלגע פאטאשעיע דען טאד אין דען וועללען פאנדען.

* (כאלעראא אין אטאלען) וויא אים האס געמעלדעט ווירד, טרעטען אין מאנ־טאנא אכאלעראפאלע אייף, פאן 16 פאללען ווגד 9 טאדליך פערוויפען.

* (שאוינגיזאזש) דער ווייבער־הויפטמאן, וואורדע וועגען דייבעס אונד טאדטשלאג צום טאדע פערארטהיילט. וואהרענד איבער דינע קאמעראדען צוכטהויטשטראפען אין דער דייער פאן 2 בז״ן 15 אהרען פערהאנגט וואורדען, וואהרענד נון דער ריבערהויפטמאן שטערבענסקראנק אים אנגמ׳ודטענשפטאל לייגט, געלאנגטע געסטערן זיין פראצעס פאר דיא קאנגליכע מורדע, וועלכע דאס טאדעסאורטהייל אין דעבענסראנגליכע צוכט־הויזטראפע פערוואנדעלטע.

דיא יידישען פראזעליטען אין באאר־אויפאלו.

(היעצו דיא אילוסטרירטע בייראנע אינזערע הייטיגען נוממער.)

דערר ארמין ראזנער, איין מיטאר־בייטער דעם פאן דעם רעדאקטאר דיעזעס בלאט־טעס געלייטעטען „ערינגלאשענ״ דער דען צייבענ־שטפט עבענזא אינסגעציבנגעט האנדהאבט, וויא דיא פעדער, בעזוכטע פאר איינגער צייט דיא אים אהרע 1869 צום יודענטהומע איבערטרעטענען סא־באטארין אין דער נעמיינע באאר־אויפאלו אין דעבענבירגען, אונד פערטיגטע ביא דיעזער געלעגענהייט איינע צייטונג אן, דיא 6 דער איבער־טרעטענען אונד איינגען סאבאטאריער מיט פאטא־גראפישער טרייע וועדערגיבט, אונד דיא ער ניכט נור דעם „ערינגלאשענ״ אנדערן אויך דער „יידי־שען פעסטער צייטונג״ צור פערפיגונג צו שטעללען דיא פריינדליכסטע האטטע.

דיא סעכטע דער סאבאטאריער ענטשטאנד וואהרענד דער רעפארמאציאן (1515 בז״ן 1535) אונד ערריכטט אהרען האנדעלנגט וואהרענד דעם 30 אהריגען קריעגעס (פאן 1618 בז״ן 1648). דיא פאר־גענאמענע ריגונג דעם זא פרכטבאר פער־וואהרלאזט געוועזענען קאטהאליציסמס בעיאנ פעלע, צום ריגען אורשפרונג דער קאטהאלישען רעליגיאן, צום יודענטהומע צוריקגעקעהרען, דאך טראטצדעם זא דיעס ניכט איינמאל, זאנדערן דיא אקצעפטירטען פריהער דיא הילגונג דעם סאבבאטס, וועסהאלב דיא אייך „סאבאטאריער״ גענאנגט וואורדע, אונד נאהמען שפאטער איממער מעהר פאן דען פארשריפטען דער יידישען עלי־גיאן אן.

דער גלויבענסציאנג, דיא ענטזעצליכע שטרענגע, מיט דער דיא אנדערסגלייבענען פער־פאלגט וואורדען, בעריטעט באלד אין אלל דען לאנדערן, אין דר דיא סאבאטאריער אייסבריטעטען, דיעזער עכסטע איין ענדע: בלאס אין דזעבענבירגען

אין אונד דער וועסטאיפגערנדען טראפינקייט יוסטישער בייטען צוצוזעהען, וועלכע אונטער דם פאן אהרער יאנ־גען קראנגדען נעוואנגסווידען בוריהאלן צושטיפטען אדער דיקקע שפאסט צו בייטפערן אדעד צו הארצטיטען זאנ־טען. — זא אפט איך דעם מארגנס אים מיינער וואהנונג טראט, מוסטע איך אן דעם ווינקעל דער שטאסטע אין איינע פינסטערע אונד ענגע נעבענגאסע איינלענקען, אונד שעפט בעטעדקטע איך אם אפפענגן גיערדיגען פענסטער דעם עקקהווזעס איינען מאנן דער דינגגער אונד טייטיג דאזאסס. גיכט איין מאל גינג איך אין דער מארגנשטונדע אוס, אהנע דענזעלבען מאנן אן דעמזעלבען אדט צו ער־בליקקען, וויא ער אינע דאנד אנס פענסטער לעהנטע אונד אין טיפפט נאכדענקען פערזונקען וואר. מיך דייטעט איינע שאפרקע גיגיער אונד איך וואורדע איינפערקומאר־יעדעס מאר גינג איך נאהער אן דאס עקקהאוס אונד מאטיג־טע מיינע שרייטטע, אום דעפטע בעפטער דען נאכדעגלי־כען אונבעקאנגטען אונד דינע וואהנונג צו ועהען. ער וואר עטווא 50 יאהרע אלט: נאך דיגער נעוויסבלדיגונג אונד אן דיגעס שווארצען מאנטטל־קאפפטען ערקאנגטע איך דען פאלקסטיפוזאנדטען, אבגלייך דיג ראקקען אבגעגיגטען אונד דין בארט ראוירט וואר בין אויף אייגען נאפפטען אונד דיכטען, שווארצען, מיט גרייא גמשטשען שגיגבאר־ט אין דינגגס בליקק וואר שטוגס טרוינגגס. מיעפטר נאס אונד שווערגס ליידען האטטען אהרע שפורען אין דין הא־נעיגס נעוויסס אייגענדרקקס. ער וואר אינטער נעקליידעט אין אייגען אלטען שראפאקק אונד זאסס אויף אייגע האנד נעשטיטצט.

(פארטזעטצונג פאלגט.)

אלגעס נעלד ע״פ־עפסס וואורדע אונד ער זעלבסט דאנן טראטצדעם דעם פערהאנגנס פייטגענגען בריעב.

איינע מיינער ערגינגרונגען אוס אייגער זאלבען צייט ווייל איך גין דען לעזערן פארזאהרען. איך מאכטע דאס ערשטטערנדע, וועלכעס אין דער נאכפאלגנדען ער־צאהלונג לייגטע, מילדערן, אבער איך קאנן עס ניכט. עס זינד פארגאנגגע, וועלכע הייגן אונד זעעלע עטפאיגן. ווער בעקיממערטע וויך דאהס אין רוסלאנד, איזטער דען יודען, וועלבע דאמאלס פאסט דיא אינגיגנען אים נאיפגען. ווייטגען צארגגייכע וואהרען, דיא פיר דאס וואהרע „מעגש״ אונד „בריוער״ אייגען זינן האטטען!

איך ווילל אויך ניכטס הינצוזיטגען, דענן דיא בעגע־בענהייט אזזט אן אונד פיר זיך גיערערשטטעטגיר נעגגע. נאך הייטע דראהט מיר דאס הערען צו בריכען, וויגען איך דאפאן בעריכטע.

* * *

איך וואר אין נעשאפטען מיינעס פאטערס אין דער גובערניאלשטאדט צ. דאמאלס וואר איך נאך זעהר יונגע, דאס רעכען לאבעלעט מיר צו; מיינע מינטערקייט אונד מיין הייטערער זינן מאלטען מיר אללעס אין דען שאנ־טטען מארבען. אבער דיא אט מיינער ערצאהלונג אונד מיין אונלאפטאר־ווטס נאך ביכטיגר בעזוויקקלטען אין מיר דיא דענקקראפט, אונד איך גריבעלטע מאנכמאל מעהר. אלס מיר דענלך וואר. שפארקע אלס אללעס צאנ. מיינע איינטערקאמקייט דאס שיקקואל מיינעס פאל־מעס אן, דער יודען, דערען פריבואטע אין מיינער זעעלע מאס מיינען ווייטערהאלל פאנדען. איך ווכטע איינע אנס־ווארט איף דיא פראגע: „וואהרע קאטטע עס דענן, דאסס בייא דיעזעס פאלקע פיר דיא שילר מיינס איינ־צעלנען דיא נאנצע נעוואטטהייט איינשטעהען מוסס, דאסס מיר דאס פערגעהען איינעס איינצעלנען אללגאטטס מיט שטאר אונד פיגאנטטגנ נעבראטטיק ווערדע?״ איך פאנד קיינע אנטוואוט, ווערע אין דער יידישע נעשיכטע, נאך אין דען ווטטען דער יודען אייגע אין מיינעס איינגען הערצען. אינגעס לאנגע מיר קיטטער אונד נאטט נאך פיגן, איך פראגט דיא פארווען דער יונגגער אונד דעס ראבבינלא־ען לעבענס אוס פאללעס קעלכע.

איך בעזוגרגטע דיא האנדעלסנשאפטט מיינעס פא־טערס, וועלכע נור פאגליך אין אדר צייטע שטגדען אין אנשפיוך נאהמען. עס שפיגגרטע מיינע זעלבסטיעבע, דאסס מיין פאטער, אין שטרענגע אונד אינוכטטאללער מאנן, מיר, דעם קיינס 20-אהרגען יונגלנג, זא ווייט פאן זיך עגטפערנט, דיא לייטטע וויכטטגע אנגעלגענהייטען אנפערטרוטע, אונד וואס נאך מעהר איזט, מיט מיינען פערפגונגען צופריעדען וואר.

זא לעבטע איך אין צ. ווערכטעס. אבגלייך נעגגעגר בעפאלקערט אונד לעבהאפטען האנדעל טריבענד, נאך עטצטע זיך ווענג דורך שאנהייט דער הייזער אונד שטאר־טען אונד דורך נעטטינואט אנשטאנדען פיר דיא בריגע־ שאפט אויסבריטגנס, אונד נאך ווענגער זא פיעלע אהרע פריהער זיך דעפטען ריהמטן קאנגטע.

מאטט ירפען מאגנגן נגגן איך שאצערען אם איפער דעם שאגגן שפפאריגן פליסטס, אום מיך צו ריגמאטען אן דען אנקאמטגדען מאקגען אונד פלאפטגן, דיא אי־נעטטטטליכע מונדארט דער ריטטיאשען אכטיטער צו הא־

ווארט איף דיא פראגע: „וואהרע קאטטע עס דענן, דאסס בייא דיעזעס פאלקע פיר דיא שילר מיינס איינ־צעלנען דיא נאנצע נעוואטטהייט איינשטעהען מוסס, דאסס מיר דאס פערגעהען איינעס איינצעלנען אללגאטטס מיט שטאר אונד פיגאנטטגנ נעבראטטיק ווערדע?״ איך פאנד קיינע אנטוואוט, ווערע אין דער יידישע נעשיכטע, נאך אין דען ווטטען דער יודען אייגע אין מיינעס איינגען הערצען. אינגעס לאנגע מיר קיטטער אונד נאטט נאך פיגן, איך פראגט דיא פארווען דער יונגגער אונד דעס ראבבינלא־ען לעבענס אוס פאללעס קעלכע.

איך בעזוגרגטע דיא האנדעלסנשאפטט מיינעס פא־טערס, וועלכע נור פאגליך אין אדר צייטע שטגדען אין אנשפיוך נאהמען. עס שפיגגרטע מיינע זעלבסטיעבע, דאסס מיין פאטער, אין שטרענגע אונד אינוכטטאללער מאנן, מיר, דעם קיינס 20-אהרגען יונגלנג, זא ווייט פאן זיך עגטפערנט, דיא לייטטע וויכטטגע אנגעלגענהייטען אנפערטרוטע, אונד וואס נאך מעהר איזט, מיט מיינען פערפגונגען צופריעדען וואר.

זא לעבטע איך אין צ. ווערכטעס. אבגלייך נעגגעגר בעפאלקערט אונד לעבהאפטען האנדעל טריבענד, נאך עטצטע זיך ווענג דורך שאנהייט דער הייזער אונד שטאר־טען אונד דורך נעטטינואט אנשטאנדען פיר דיא בריגע־ שאפט אויסבריטגנס, אונד נאך ווענגער זא פיעלע אהרע פריהער זיך דעפטען ריהמטן קאנגטע.

מאטט ירפען מאגנגן נגגן איך שאצערען אם איפער דעם שאגגן שפפאריגן פליסטס, אום מיך צו ריגמאטען אן דען אנקאמטגדען מאקגען אונד פלאפטגן, דיא אי־נעטטטטליכע מונדארט דער ריטטיאשען אכטיטער צו הא־

ען אונד דער וועטטאפפערנדען טראפינקייט יוסטישער בייטען צוצוזעהען, וועלכע אונטער דם פאן אהרער יאנ־גען קראנגדען נעוואנגסווידען בוריהאלן צושטיפטען אדער דיקקע שפאסט צו בייטפערן אדעד צו הארצטיטען זאנ־טען. — זא אפט איך דעם מארגנס אים מיינער וואהנונג טראט, מוסטע איך אן דעם ווינקעל דער שטאסטע אין איינע פינסטערע אונד ענגע נעבענגאסע איינלענקען, אונד שעפט בעטעדקטע איך אם אפפענגן גיערדיגען פענסטער דעם עקקהווזעס איינען מאנן דער דינגגער אונד טייטיג דאזאסס. גיכט איין מאל גינג איך אין דער מארגנשטונדע אוס, אהנע דענזעלבען מאנן אן דעמזעלבען אדט צו ער־בליקקען, וויא ער אינע דאנד אנס פענסטער לעהנטע אונד אין טיפפט נאכדענקען פערזונקען וואר. מיך דייטעט איינע שאפרקע גיגיער אונד איך וואורדע איינפערקומאר־יעדעס מאר גינג איך נאהער אן דאס עקקהאוס אונד מאטיג־טע מיינע שרייטטע, אום דעפטע בעפטער דען נאכדעגלי־כען אונבעקאנגטען אונד דינע וואהנונג צו ועהען. ער וואר עטווא 50 יאהרע אלט: נאך דיגער נעוויסבלדיגונג אונד אן דיגעס שווארצען מאנטטל־קאפפטען ערקאנגטע איך דען פאלקסטיפוזאנדטען, אבגלייך דיג ראקקען אבגעגיגטען אונד דין בארט ראוירט וואר בין אויף אייגען נאפפטען אונד דיכטען, שווארצען, מיט גרייא גמשטשען שגיגבאר־ט אין דינגגס בליקק וואר שטוגס טרוינגגס. מיעפטר נאס אונד שווערגס ליידען האטטען אהרע שפורען אין דין הא־נעיגס נעוויסס אייגענדרקקס. ער וואר אינטער נעקליידעט אין אייגען אלטען שראפאקק אונד זאסס אויף אייגע האנד נעשטיטצט.

(פארטזעטצונג פאלגט.)

נור איין מאל אין הונדערט יאהרען!

דאס אין אללען גראסען ששאטען אייראפא פערבייטעט עטאבליסעמענט „AUX DEUX HONGROISES" האט אויך אין דער הויפט- אונד רעזידענצשטאדט ווען איינע פיליאלע איהרער ערצייגניססע עראפפנעט אונד פערקויפט געגענשטאנדע, וועלכע פיר יאהר 4, 5, ביז 6 גילדען געקאסטעט האבען, אום דען בייפפעללאן בילליגען, אין דער אייראפאישען געשאפטסוועלט נאך גיע דאגעוועזענען איינהיטספרייז פאן

נור 1.20 פל.

פיר יעדעס ששיקק אונד פערזענדעט דיעזעלבען נאך אללען וועלטגעגענדען פער פאסטנאכנאהמע, וא לאנגע עבען דער פאר־ראטה אן וואארען דא איזט.

דיא וואארען בעשטעהען אויס דען נאטהווענדיגסטען, בעסטגעארבייטעטען, פראקטישסטען אונד אונזעיהארט בילליגסטען געבראוכס-גגגענשטאנדען, וועלכע יעדע הויזווירטהשאפט אונד יעדע פאמיליע אינבעדינגט האבען מוס דא בייגאהע אין אללען וועלטשטארטען אייראפאס פיליאלען בעשטעהען. וא בייגאהע גאנץ אייראפא מוס. האפפען מיר, דאס אויך דיא בעוואהנער דער ק. מ. אפפערד-אונגארן. מאגארבע דיעזע גיע וועדערקעהרענדע גערעגענהייט בעניטצען, אונד אין איהרעם אינעגען אינטערעססע זא פיעל אלס מאגליך בעשטעללען ווערדען, דען דיעזע אונגלייבליכע בילליגקייט האט

דיא גאנצע וועלט אין שטוינען פערזעטצט.

וויל יעמאנד ווירקליך עטוואס גוטעס, פראקטישעס, אינגעבעהרליכעס, אונד דאבייא עטוואס נאך גיע דאגעוועזענעס, אונגלייבליך בילליגעס זא מאגע ער דיעזע אין 100 יאהרען גיסט־וועדערקעהרענדע קאפטבארע גגלעגענהייט בעניטצען אונד זא פיעל אונד אלס מאגליך בעשטעללען.

אין דען מאגאצינען לאגערן פאללענדע אנצאהל פאן וואארען:

5000 גאלדבראנצע־אוהרען
מיט פראפפשען פערציערונגען אונד לאנגער געלבער קעטטע מיט גאראנטיע פיר הויכטיגען גאנג, פער ששיקק נור 1.20 פל.

5000 לייגטיכער
אויס שווערער לעדער־לייגוואנד, פאסענד פיר דאס גראפפע בעפפ, נור 1.20 פל.

5000 דויטצענד זיידען זאקקטיכער,
פיינסטע דיאגאנאל־זיידע מיט שווארצען אויפפיטען פער 3 ששיקק נור 1.20 פל., אויך אלס האלטוך פערווענדבאר.

5000 דאמאפט־טישטיכער
פיר 12 פערזאנען מיט הערליכען פארבען־צייכנונגען, פער ששיקק נור 1.20 פל.

5000 דויטצען דאמאפט־פערוויעטען
אין פראכטפאללען פארבען־דעסיגנס פער דטצד. נור 1.20 פל.

5000 דאמען אומהאנג־טיכער,
½ גראפס, שווערעס אפריקאס פיר פיהיאהר אונד ווינטער, אין דען הערליכסטען פענוואיאנס בייזאמענשטעלונגען פער דטצד, נור 1.20 פל.

5000 דויטצענד באטיסט־זאקקטיכער
פיינסטעס אפריקאס, אין עלעגאנטען קאפפטען, אל־לעס איינגעוויעט, מיט פארבען, בייטען אקסאר־דאנדען, פער דטצד. נור 1.20 פל.

5000 הערדען־העמדען,
ענגלישער פרישונג, אקסאר אדער קרעטען, האבעלגאנגס, 3פאכע בריסט, גלאטטע אדער פאפאנבריסט, מיט אונד אהנע קראגען, האלווייטע אויס אנצוגעבען, פער ששיקק נור 1.20 פל.

5000 הערדען־אונטערהאזען,
ריין לייגען, מיט קנאפפען אונד בעוואטש נור 1.20 פל.

5000 דאמען־העמדען
מיט פיינסטעס שווייצער ששיקקעווייא־אייגוואטש, גראפס, פרייגעקראגס נור 1.20 פל.

5000 נאכט־קארזעטטס
פראכטפאלל געשטיקקט, יעדע גראפפע נור 1.20 פל.

5000 דאמען־הוזען,
מיט האבעלגאנגסעס פלאטטע אונד ששיקקעווייא, פער ששיקק נור 1.20 פל., פאבעלהאפט בילליג.

5000 דאמען־ראקקע
פיינסטע פלאטטיס אונד מאטבורדס, פער ששיקק נור 1.20 פל.

5000 זיידען־פיינסה־העמדען
זאכסישעס פאבריקאט, אונגעמיין גיטעליך, אינגיגע פאר־בייגונגען יעדע ערזאלטונג, פער ששיקק נור 1.20 פל., דייגענדעס בעריפפנעס פיר הערען אונד דאמען.

5000 קינסט־שאפפוואללייבכען,
ענגלישעס פאבריקאט, פיר הערען, דאמען אונד קינדער אונגעטבעהרליך, פער ששיקק נור 1.20 פל.

5000 קינסט־שאפפוואלל־הוזען,
פראנצאזישעס פאבריקאט, דאס דייגענדסטע בעדיפנעס פיר הערען אונד דאמען, נאראנצע גגען עקזאלטונג, האבערגנאנס, פער ששיקק נור 1.20 פל.

5000 דיאגער זיידען־שאלס
אין פראכטפאללען פארבען, פער ששיקק נור 1,20 פל.

5000 דויטצענד האנדטיכער
אויס שווערעס דאמאסט, פאללשאנדיג פערטיג גגזוימט, מיט שלינגע, פער 6 ששיקק נור 1.20 פל.

5000 פאאר שנגעשטרעמפפע,
אונגעהייער גראפס, אינער דיא האוט צו טראגען, האך ביז אינער דיא שענקער דייכער, אונפערוואסלליך, פער פאאר נור 1.20 פל. אונגעבעהרליך פיר יעדען פראזונצ בעוואהנער.

5000 פילץ־קליידער,
פראכטפאלל גוטגעפוטטעט, אויסגעפרעגטעס ווארם, פיר קינדער פאן ½, 1, 2, 3, ביז 4 יאהרען פער ששיקק נור 1.20 פל.

5000 דויטצענד זיידען־פיינסה־זאקקען
אין דען הערליכסטען פארבען, פער ½ דטצד. נור 1.20 פל.

5000 דויטצענד זיידען־פיינסה־ששרטפפע
ביז אינער דיא שענקעל דייכער, אין הערליכען פיר־פארבען, פער ½ דטצד. נור 1,20 פל.

5000 אינהרקעטטען
אויס פיינסטער פיינאלדונג, דאפפעלקעטטע, אונקעבאר אין פיינסטער נאלד־פאקען, פער ששיקק נור 1.20 פל.

5000 בריללאנט־רינגע
מיט אישטיטען עדעלשטיינען, וויא עכט, פער ששיקק נור 1.20 פל.; אימטענגעס, הערליך שטאהלגרעס פייער.

5000 בריללאנט־אהרגעהאנגע
מיט עכטען 13 לאשהיגען זיכערהאקען, מיט פיינסטען אי־מטיטען בריללאנטען בעזעטצט, פער פאאר נור 1,20 פל.

5000 בריללאנט־מעראיללאנס,
אויסגעפרעגטעלליך הערליכעס ששיקק, אונקעבאר פאן עכטעס גאלד; פער ששיקק נור 1.20 פל.

5000 קינסט־מעערשיים־פפייפען
מיט פראכטפאללען בינאזיל־בעשלאגען, פאבעלהאפט בילליגער פייז נור 1.20 פל.

5000 צינאבערגעשפיטצען
אויס פיינסטעס, עכטעס מעערשיים, מיט מאיראדער הערליכער קונסטשניטצעריי, אין האכפיינס פאפפע־עטוואי אונד עכטעס בערנשטיינ־אנזאטץ פער ששיקק נור 1.20 פל.

5000 ארמבאנדער
אין נייעסטער פאסאן, הערליך אויסגעפורט, פער ששיקק נור 1.20 פל.

5000 הערדען־פירצ־הוטע
האבעלגאנגסע קאוואליר־פאסאן, אין אללען גראפס ען, פער ששיקק נור 1.20 פל. אונגעהייער בילליג.

5000 רעגענשירמע
מיט בינאזילבער־שפיינגלאקקע, שירפפטטע אונד מאדע ששאקק, פער ששיקק נור 1.20 פל.

5000 דויטצענד בריטאנניאזילבער־עסטלאפפעל
בלייבט עוויג וויא עכטעס 13־לאטהיגעס זילבער, פער 6 ששיקק מעסער אונד גאבעלן נור 1.20 פל.

5000 דויטצענד בריטאנניאזילבער־עסטלאפפעל
בלייבט עוויג וויא עכטעס 13־לאטהיגעס זילבער פער ½ דויטצענד נור 1.20 פל.

5000 דויטצענד בריטאנניאזילבער־קאפפעלאפפעל
קוואלטאט נעגוי וויא אבען, פער 12 ששיקק נור 1.20 פל.

5000 ששיקק בריטאנניאזילבער־וופפענשאפפעל אונד אבערפטשאפפעל
אין פיינסטער, עוויג וויסט בריטבעדער שווערפטען קוואליטאט, פייז פיר בירד שאפפע צוזאמען נור 1.20 פל.

5000 בריטאנניאזילבער־טישלאקקען
מיט פערדרוקק, האבעלגאנגסע זילבער־שאן, נור 1.20 פל.

5000 פאאר בריטאנניאזילבער־לייכטער,
גראפס, פיר יעדען פאלאן, גאפיטש אפפען, בלייבען עוויג וויא זילבער, פער פאאר נור 1.20 פל.

5000 בריטאנניאזילבער־ציקקעראדאזען
מיט דעקקעל אונד מאפפע אויס בריט־זילבער נור 1.20 פל.

5000 דויטצענד מאפפען,
פיינסט דעקאריט אונד גגמאלט, פער 6 ששיקק נור 1.20 פל.

5000 קארטאנס בריפפענפפעריע אונד קוויעטש
אויס פיינסטעס בריסטאל־פאפיר מיט יעדעס בע־ליעבגען גאמען אין פארבען אויסגעפורט, פער 100 אל־פיער אונד 100 קוויעטש צוזאמען נור 1.20 פל.

5000 האנד־לאטערגען
מיט אונגעהייערעס, וויים דייבגען לייכטגעדיג, אין דע־מאיע צו טראגען, פער ששיקק נור 1.20 פל.

5000 ראזירמעסער
פיינסט ענגלישעס האהלשליפפ־פאבריקאט פער 2 ששיקק אן פראכטפאללעס עטוואי נור 1.20 פל.

5000 פערד־מעסער
מיט פיינסטער פעלמשפיטשאלע אונד 8 פערשיעדענען קלינגען פער ששיקק נור 1.20 פל.

אין דיא פראווינץ ווירד יעדע בעשטעללונג, וועגען נאך זא פיל, פער פאסטנאכנאהמע אדער באארצאהלונג (אויך אין בריעפמארקען) אויף דאס געוויסענהאפטעסטע עקספעדירט דורך

APFEL's WAAREN-NIEDERLAGE. Wien II., Grosse Sperlggasse Nr. 3/J.

19-ter Ja

Redaction u. Adminis
befinden sich:
BUDAPE
Hochstrasse Nr.
Pränumerations-
Für Oesterreich-Ud
Ganzjährig 8 Gulden
Halbjährig 4 Gulden
Vierteljährig 2 Gulden
Für's Ausland
Ganzjährig 10 Guld. —
Halbjährig 5 Guld. —
Vierteljähr. 2 Guld. 50
Pränumeratio
werden jeden Tag en
nommen.
Annoncen werden na
gedem Tarif berec

ער. 28 1887

ן רעגענטען אונד
ד אוועלאון

וססלאנד צו גונ-
ייע גו גנסטען
ט־יטטע אינטער-
ייערע פערוויסס.

אטט בעשפריכט
אונד רוסטשוק
ווסטוזעהען גע-
לאנד אונטער-
צור פלוכט גע-
לק פאן זיינעם
בייענדיג צו מא-

ם דער רעגענט-
א רעבעללאן צו
נהען הייטע איין
אט איינע גלאנ-
פעסטגעסיט גע-

נען.

אלס איך דיא
פאן דער גע-
נסצוועקטען פיר
ז פאן 25½ מיל-
ינט.
דער אונגאַ-
סטערן שטאטט,
ס בעאבטענס-
גן:
זאגטע: איס
סטערס האבען
דאס אינזערע
ללשטאנדיג גע-
פונגען, וועלבע
ט, דאס זיא
נס לויפע פאן
ן, יעטצט אבער
רען. דאס איזט
ערפאָרצוויפען,
נרצוגען, דאס
רטיען דערזעל-
א אויפטויכען-
ויבער איהרע
ינגען. (צוישטיט-

מונג.) דער ערנסטע גרונד פיר דיא בעווילליגונג
דעם כרעדיטעס ליעגט אין דער אינזיכערהייט דער
אייראָפאישען לאגע. איס דען איסעריגגען דעם מי-
נסטערס דער איסערן געהט הערפאר, דאסס אינ-
זערע מאנארכיע דען פיערדען ווינשט, דאסס אבער
דיא לאגע זא אינזיכער געוואָרדען זיא, דאסס
ווער אינז אין דען צוישאנד דער פאללען בעריי-
שאפט פערזעטצען מיסען. דיא פערפאנטווארטונג
פיר דיעזע איסעריונגען טרעפט דעניעגען, דער
זא פאללען ליעס, אינד ליידער שטטמען זיא מיט
דעם איבעראין, וואס ווער זעהען, אבוואהל ווער
ניכט אין דיא טיעפסטען געהיימניססע דער לאגע
איינגעוויהט זינד. דיא עראיגניססע דער יינגסטען

ן רוסלאנד אנ-
ערוינגען אנהאנ-
ור ליעגען אינזוו-
ן ווייסס. דאס רוס-
גלד פערטהיידט
ס־שע אנגעטען אין
האבען. דיא אינזורגענטען האבען דען בעקאנגטען
פיהרער דער רוססענפריינדליכען בולגאַרען, צאנ-
קאוו, צום רעגענטען פראָכלא-
מירט. אבער איך אין זא פיא זעלבסט ווער
איינע רעוואלוציאן געפלאנט, וועלכער דיא רעגענט,
שאפט יעטצט איין דיא שפיר געקאָמטען איזט. זיא
ליעס דעסהאלב איינגע קאָמפאָמטטירטע מיט-

הען ווירד. ווייס מאן נאך ניכט דיא פרעמדען מאכ
גאבען זיך אללע מהע, פיר דיא פעראיטהיל
דען גנאדענווענ צו ערווירקען; אבער
ווילל זיך בולגאַרישערזייס מיט רעכט
איינגען לאנגען פראצעסס ניכט איינראססען אונד
געסטערן מאָרגענס וואָרדען 9 דער צום
טאָדע פעראורטהיילטען רעבעללען אין
רוסטשוק ערשאָססען, אונד צוואר פאלגענדע:
מאָאר אוזאנאון, בריגאדיער פאנאון,
ארזענאלשעף מאיטאן זעלענאגאראון,
אָבערלייטנאנט קרים טענינאקאון, לייט-
נאנט קאָוזארסקי, אדיוטאנט ענטזעון,

בליעב דא אין ביידיש 70 אדשאפטען צוריק, וא דא שפאטער וואנד אים געהיימען צום ווענ, טהומע איבערטרעטען איטו, דא דער קאנצלער פ ע ט ש י ש מ א ן, דער עבענפאלדס סאבאטא-ריער וואר, איהנען מאכטיגען שטיין געוואהרען קאנגטע.

דאך אויך דאס וואהרטע נוכט לאנגע, עס מאס אין נייער פרוסט אויף דען מהראן זיעבעני-בירגעגס, דיעזער ליעס דיא סאבאטאריער מיט שרעקלקיכער שטרענגע פערפאלגען, פעטשי ערבסס וואורדע אין דען קערפער געוואָרפען, אונד דא ענטפאלטעט ער איינע שטיינגעוועדטהע, פאסט איבערמענשליכע טהאטקראפט, ער איבער-יעטצט אינטער אנדערעם אינס אינגאריש דען נאמען ס"מ"ג (ספר מצות גדול), איינען גראסען טהייל דעס שלחן ערוך, נאמיט פרק, סליחות אונד איינע אנצאהל פאן זאנסטיגען געבעטען, דיא דאנן ווייטער אבגעשריעבען וואורדען, אונד נאך ביז צום הייטיגען טאג דיא געבעטע דער נאך פאהראנדענען סאבאטאריער בילדען.

דיא סאבאטאריער וואָרען דעם שיינע נאך כריסטען, אים געהיימען אבער פייערטען וא דיא יידישען פייערטאגע, העלטען איינען שוחט אונד ראבבינער, דיא זיא אים אהרער מיטטע ערוואהל-טען, אונד בעטטען דיא פאן פעטשי שמאן אי-בערזעטטען יידישען געבעטע.

אים יאהרע 1869 לייסען זיך דיא מיסטען סאבאטאריער פאן באואר-איפאלי, 4 1 פאן דער צאהל, דער אדעלטע וואר 79, דער יינגסטע 8 יאה-רע אלט, איז דאס בעטרייבען איינעס געוויסען ו ו אל פ י נ נ ע ר. אים געהיימען בעשניידען; אינגאריש קוטשמיסטער וואר האמאלס דער עדלע באראן אזעף א ט ו ו א ש, ער ליעס דיא טהאטזאכע טהאטזאכע בלייבען, טראטין דעס פאטעסטעס דער קאטהאלישען גייסטליכקייט, אונד זא וואורדען דיא סאבאטאריער פאן באואר-איפאלי וודען.

געבעסס דען 6 נייען יודען צוגעגעבעט הערר ראגער אויך נאך דען דאפרוכטער (אין דער מיט-טען), דער נאך סאבאטאריער איזט. אבענאו בעפיל-דעט זיך ר' אברהם זבלון, איין וואהרער גר צדק, פאן דעם איבריגענס קיין מענש זאגען וואורדע. דאס ער קיין געבאָרענער יודע דיא. דאסולבע לאסט זיך פאן ר' חיים כאיאטש, דעם גבאי, פאן ר' משה כאיאטש אונד פאן ר' אברהם דן כאיאטש בע-הייסטען, וואהרענד ר' משה נאדי אונד ר' פרץ אטיע דורכאוים קיינע יידישען מיענען האבען. דיא פראָזעלטען שפרעכען נור אינגאריש. זיא זינד פליייסיגע פעלדארבייטער, אונד נור ווענן זיא דעם אבענדס פאס פעלדע נאכהייזע קאמען, אונד אוהרע אקמערבווערקצייג אים „פאליש" (היכל) נידערלעגען, אים אין דער הויבשען סינא נאגע אוהר אנדאכטיגען געבעט צו פערריכטען, ערפאהרט מאן, דאסס מאן עס הער מיט פראמען אדטהאר דאקסען וודען צו טהון האט.

ווייר קאמען אין דער נאכסטען נוממער אויף דיא אינטערעססאנטע געשכטע דער סאבאטאריער ווייעדער צוריקק.

פערלאָזונגען

דער אינגאַרישען ראָטהע קרייץ-לאָזע.

(שלוסס.)

יע 500 נילד. געווינגען: ס' 2739 נו' 55, ס' 2898 נו' 72, ס' 5355 נו' 15, ס' 5488 נו' 71, ס' 7903 נו' 76; יע 100 נילדען געווינגען: ס' 29 נו' 55, ס' 195 נו' 15, ס' 594 נו' 26, ס' 3588 נו' 56, ס' 5706 נו' 18, ס' 6504 נו' 25, ס' 7322 נו' 7, ס' 7128 נו' 70, ס' 7572 נו' 14 ס' 7693 נו' 80; יע 50 נילדען געווינגען: ס' 4266 — 46, 5636—15, 3040—18, 837—94, 1283—5, 7288—80, 2241—49, 6790—23, 1802—16, 5732—79, 6590—3, 1581 —38, 827—92, 1757—13, 7538—96, 114—43, 4306—34, 6263—94, 7555—18, 3128—63, 5999—90, 4910—91, 3040 —7, 3674—69, 1096—21, 2374—44, 7143—75, 6786—98, 4862—77, 5434—88, 3144—99, 3997—44, 3335—48, 382 —83, 174—31, 463—66, 2492—49, 4742—100, 3826—66, 2346—59, 2243—30, 6212—82, 3145—83, 6944—81, 4586 —72, 6314—36, 2396—81, 5634—66 1027—94, 615—62.

ווייר ערזוכען אונזערע געעהרטען פרעונטע-ראנטען אונד פריינדע, זיך מיט אוהרען צישריפטען דורכעמט אז אונזערע רעדאקציאן צו ווענדען.

אייד ביטטען ווייר, דיא אדרעססע דייטליך וויא פאלגט אנצוגעבען:

יידישע פעסטער צייטונג

האכשטראסע נוממער 1. בודאפעסט.

Jüdische Pester Zeitung

Hochstrasse Nr. 1, Budapest.

☛ נייא אינטרעסענדע פראנומעראנטען ערהאלטען דיא שאן ערשיינענען טהיילע דער

געשיכטע דער נייערען צייט

נאכגעזענדעט.

אונד אויף פערלאנגען דיעענינגען נוממערן, אין ווערכען דאס **לאנדשטורמגעזעטץ** ערשיינען אזט.

פערנער ערהאלטען זאממטליכע פ. ט. אבאנ-נענטען אינזערעם בראטעטע דאס

נייע געזעטצבענגזעטצען אונד שאנקרענגאלע

צוזאממען נאכדעם לעטצטערעם אבגעשלאס-סען זיין ווירד.

לאטטאצייהונג פאס 2-טען מארץ 1887.

הערמאנגשטאדט	18	15	25	20	22
פ ר אַ ג	40	33	30	7	89
ל ע מ ב ע ר ג	58	3	43	89	13

נעשעפטסבעריכט.

געטרייד-געשאפט. ווייצען וואר געסצען ווענינ צו מארקסט געבראכט, דיא קויפלוסט וואר מאסיג, 3000 מעצטר וואורדען פערקויפט.

ווייצען, פהיים, 500 מעצטר 81,5 קילאָגראמס 9.40 נולד. 300 מעצטרצענט 80,5 קילא 9,35 נולדען. — 2000 מעצטר-צענטנער 80,6 קילא. 9.45 נולדען, 100 מצטר 79,5 כ. 9,25 נול. 100 מטרצ' 79. קילא 9,20 נולדען — געסטער-באָרען 200 מעצטרצענ. 80, קילא 9.30 נולד. — באנאטער 200 מעצטר-צענ' 76, קילא 9.02½ נול. באשקאטר 200 מעצטרצענ' 77, קילא 3.95 נולדען, נאָרדאינגאריישער 100 מעצטרצ' 79.5 קילא 9.10 נולדען. (אללעס פער 3 מאָנאטס.)

מאָרן 6,50 — 6.75 נול.

גערסטע, פוטטער-וואאר 6,25 — 6,85 נולד' קוקורוזין (אלט) —,6—6,10, (נייע) 5.95 —,6 נול

האָפער. 6,60 — 6,75 נול. פער קאסטא.

טערמינע-געשעפט. ווייצען פער פרוהיאהר 8.94 — 8.96 נולד. האפער פער פרוהיאהר 6,70 — 6.72 נול. קוקורוץ פער מאיייני 1887, 24 6 — 6.26 נולד.

רעפס. (קאָהל) פער אוינוסט-סעפטעמבער 11.25 — 11.37½ נולד.

פעסטער שראנכטפיעה - מארק.

בייא דעם אם 3-טען ד. מ. הייער אין פעסט אבגעהאלטע נען וואכענמארקטע וואורדען 3727 הייערשיק נאָרס- אונד קלייג-פיעה צו מארקטע געבראכט. הייראָאן וואורדען פער-קויפט: 34 ששיק שטיער, פער מאאר פאן 80 ביז 220 נולדען. — 1536 אָכסען דאס מאאר פאן 160—340 נול, 821 קוהע, דאס מאאר פאן 140—200 נול' 190 מעלק-קוהע דאס ששיק פאן 110—190 נול' 55 ששיק בייפעל, דאס מאאר פאן 120—180 נול. 803 ששיק קעלבער דאס ששיק פאן 8 — 25 נול. 10 ששיק שאאפע דאס מאאר פאן — — נול. — פייטע פער 100 קילא: אָכסען-פלייש 46—51 נולדען. קוה-פלייש — 44—38 נולד. קאלב-פלייש 42—44 נולד. אונד בייפעל-פלייש 37—42 נולד.]

ווייענער פרייזע.

ווייצען, אינגאריישער 78 — 82 קילא 9.40 — 9,50 נול. (אללעס פער 3 מאָנאטס.)

מאָרן (נייא), אינגאריישעס 71—73 קילא 20 7 — 7.35 נול. פער מעצטר.

האָפער אינגאריישער 6,75 — 6.99 נולדען פער מעצטר-צענטנער.

שפיריטוס 26.25—26,12½ נולד. פער 10000 ליטער-פרעצענט.

ריבאל 26—26,75 נולד. פער מטרצ.

הערייסגעבער אי. פעראנטוואָרטליכער רעדאקטאָר

מ. סאבאָלטשי.

פרוכט- אונד מעהלפרייז-טאבעללע.

ווייצען	קוואלישעס פער העקטאָל.	פער 100 קילאָגראמס
נאָרדאינגאריישער	75	—,— —
"	76	—,— —
"	77	8,70—8,80
"	78	8,85—8.90
"	79	8.95—9,—
"	80	9.05—9,05
"	81	9.10—9.15
פעסטער-באָרען	76	—,— —
"	77	8,75—8.85
"	78	8.90—8,95
"	79	9,—9.05
"	80	9.10—9.15
"	81	9.20—9.25
"	—	—,—
ווייסענבורגער	75	—,— —
"	77	8,80—8.90
"	78	9,20—9.15
"	79	9.30—9.25
"	80	9.40—9,35
"	81	9.45—9.45
"	—	—,—
פהיים	75	—,— —
"	76	—,— —
"	77	8,80—8.90
"	78	9.95—9.—
"	79	9,05—9.10
"	80	9.10—9.15
"	81	9.20—9.25

פרוכט	פער 100 קילאָגראמס
מאָרן (אלט)	6.66—6.90
גערסטע פוטטער	6.30—6.55
" מאָרן	6.90—8.15
האָפער	6.50—6.90
קוקורוזין באנאטס	6.25—6.30
דעטטא אנדערע	6.50—6.55
הויבע	— —

		פער הערכסט	
בבאנאטער	ווייצען		
	"	פרוהיאהר	9.12
	"		—,—
	"	יוני 1886	6.19
	קוקורוזין		—,—
	גערסטע		—,—
	האָפער	פרוה-יאהר	6.70
	"	הערכסט	9.75
	רעפס	אוינ-סעפ.	

זאמטמעהל			פער 100 קילאָגראמס
דער זאק צו 100 קילאָגראמס מיט זאק פרייע באהן	נומער	0	80
	"	1	30
	"	2	80
	"	3	20
	"	4	40
	"	5	—
	"	6	40
	"	7	—
	"	8	50
	"	8½	40
שפיריטוס אלטע מעטהאדע פרעסהעפע			28
" נייע " קאראפעל			25

קורן-טאבעללע פאס 2. מארץ

לאזע.	ß.	kr.
1854 יאהר 4 פערצענטיגע שפאנטס לאזע	126	—
1860 יאהר אונד	133	—
דעטטא פיפפעל	133	—
1864 יאהר לאזע צו 100 נולדען	167	50
דעטטא 50	167	50
אינגאריש פרעמיענלאזע צו 100 נולד.	118	—
פרוהיאהר-לאזע	117	50
קאָסע רעטטענטיינג	55	—
פיוקלע-לאזע	18	25
קרעדיט-לאזע	174	50
קלאוזיל-לאזע	42	—
דאָנאו-אוסטריאס-פאריז-לאזע	114	75
אינגאריקע-לאזע	20	—
קרעדיט לאזע צו 100 נולד.	24	50
קעלקוויישע-לאזע צו 10 נולד.	17	—
קראָטיער לאזע 20	47	25
אָפענער לאזע 40	42	75
פאלפ' לאזע 40	42	50
וויאָרא לאזע 10	18	—
מאלם לאזע 20	24	50
וואלצענטיר לאזע 10	59	75
סט.-גענאאס לאזע 40	25	25
מאאוסטרי-לאזע 20	28	—
פרעמסער לאזע 100	137	—
דעטטא 50	68	—
וואלדשטיין-לאזע 20	33	80
וויינהיינטיע 20	42	50
הונגער לאזע	125	50
פרעמיש פרעטענגאלוטע	31	—
אונגאר. ראָטהקרייץ-לאזע	9	60
עפרעמיש	14	—

ווערטה-פאפיערע.	ß.	kr.
אונגאריש נאָרדבאנען צו 4 פערצענט.	96	30
דעטטא	—	—
אָפענטליכע . . שטייער-פייס	96	80
אונגאריש פאסט-לעזע	78	20
אונגאריש בינינגשדאמפשיפען	105	75
טעמעשער באנאטער	105	75
דונענבוריער	105	35
נאָרדבאָרען	105	20
באָרעטיע	—	109
קראָאטיש אונד סלאוניש	105	25
אונגאר. אייזענבאהן-אנלעהען	152	75
וויינצעטענס-אנלעהען-אָבליגאציאָנען	—	100
אונגאר. הייפאָטעק-אנלעהען - אָבליגאציאָנען	98	75
נען פ. 100 צו 5%	103	50
אונגאר. בינינגשדאמפשיפפס אָבליגאציאָנען	101	75
אלפעלד-פיוטמאנער באהן	191	50
אונגאר.-גאליציע אייזענבאהן צו	179	50
אונגאר.-גאָרד-פאס.-באהן	176	—
אונגאר. וועסטבאהן	175	—
נעלד-קורן.		
ווילבעי אוש"אָ	—	—
דוקאטען	6	—
אָסטערייכיש. אונ. 8 נולד. פאָלטשיק	9	97
דייטשע ריכסבאנקנאָטען	61	75
20 מארק-שטיקקע	12	32
רוסישע אומפעריאל	10	28
רוסישע פאפיר-רובל	1	15

Eigenthümer Witwe M. REIS. Herausgeber und verantwortlicher Redacteur: M. SZABOLCSI. Budapest. Druck von Sam. Márkus. Andrássystrasse Nr. 12